

ÎN PAGINA A 2-a:
**TINERETUL SOVIETIC SE PREGĂTEȘTE
PENTRU FESTIVAL**

*...Pe căi de vânt, de ape, de lut, pe căi ferate
spre Moscova luminii duc drumurile toate*

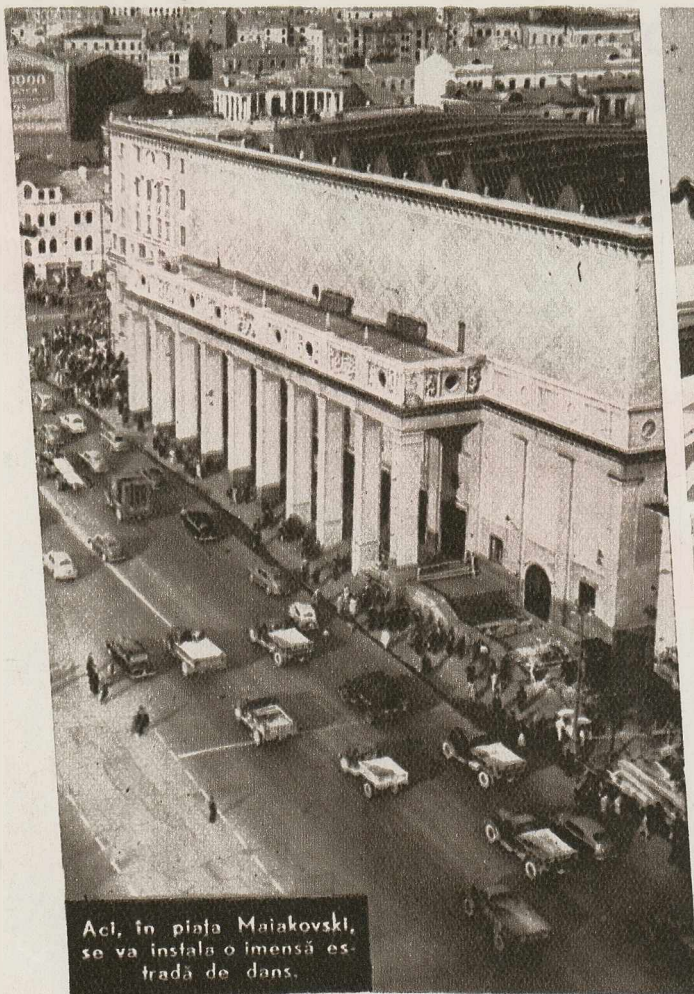

Biblioteca
Regională
Horia Doana Davila

Nr. 16 (113)
Anul VI
20 Iulie 1957
MOSCOVA.
PE COLINELE LUI
LENIN

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI
LITERAR-ARTISTICĂ

Tineretul sovietic se pregătește de Festival

Aci, în piața Maiakovski, se va instala o imensă estradă de dans.

De luni de zile, artiștii de coratori lucrează pentru ca la 28 Iulie Moscova să fie mai fină și mai frumoasă ca oricând.

Pe șantierul naval din Odesa. Desigur că nu pot să plece chiar toți la Festival. O loterie sul-generis va stabili pe fericiții câștigători.

Pe străzile Moscovei au apărut fel de fel de automobile: un bănuț și-ți iose un creion, sau oști stro-pil cu apă de colonie etc.

Moscoviții foto-seșe de pe acum această frumoasă carte poștală.

Moscova din „urghiul” Festivalului!

În limbajul profesional, reporterului cinematografic îi place să se intituleze „vânător de unghiuri”. Cinematograful, ca și cinegetica, încep să-și dezvăluie tainele de la „A ști nu numai cum, ci și de unde să ochești!”

El bine, dacă în aceste zile te afli în orașul care peste o săptămână va deveni capitala tineretului lumii și cauți unghiul de unde să poți „vina” imaginea cea mai fidelă a pregătirilor pentru Festival, nu mai zăbovi: du-te la hotelul „Moscova”.

Aici e statul-major al Comitetului Internațional de pregătire a Festivalului.

Alege-ți o cameră la un etaj superior. Inarmează-te cu un binoclu. Știu, n-o să vezi chiar pînă la Expoziția Unională, de unde, din fața celebrei sculpturi a Verei Mu-hina, vor porni la 28 Iulie, șiruri de mașini către Luj-niki și n-o să vezi nici pînă la Lujniki, imensul stadion pe care vor răsuna primele goarne, anunțind des-ebiderea tradiționalei sărbă-tori tineresti. N-o să distingi poate nici piața Maiakovski, cu imensa ei estradă de dans, și doar noaptea, după lumini-le roșii aprinse pe turnuri, îți vei da seama unde se află Universitatea „Lomonogov”, locul de întâlnire al studen-ților lumii. Dar vei vedea ea în palmă piața Pușkin, în vecinătatea căreia se înal-

ță clădirea „Radio Festival”, și, pentru că se află doar la câteva sute de metri, vei ve-dea prea bine Kremlinul, în marea sală a căruia și tu poate vei dansa la „Balul Festivalului”, vei vedea și riul Moscova, pe înserat cu vaporazele lui elegante, care îți vor purta cîntecul și — de ce n-am spune-o? — poate o nouă, nevinovată idilă.

Acum coboară în holul hotelului. Fă cunoștință cu primii sosiți. Alături de mos-coviți vei întâlni mexicani cu sombrero-uri și arabi cu burnusuri largi, vei întâlni tineri din sute de țări.

Leși apoi în șadă. În lu-mina reflectoarelor vei ve-dea arișe de dimensiuni uriașe din care sînt nelipsite culo-rile alb, galben, negru și cifra șase. Cumpără-ți o in-signă „Festival”, ca să nu fii singurul din locuitorii Moscovei care n-o poartă pe piept; lasă-ți fața mîngîiată de faldul unui drapel alb ori albastru; savurează o în-ghețată „Festival” (mosco-viții afirmă că e chiar mai gustoasă decît delicioasa „Eskimo”) și, mai ales, pri-vește fețele oamenilor, zim-betul și privirile lor priete-noase. Toate îți vor spune în acel grai care nu se des-ci-frează cu dicționarul, ci cu inima: „vă așteptăm!”

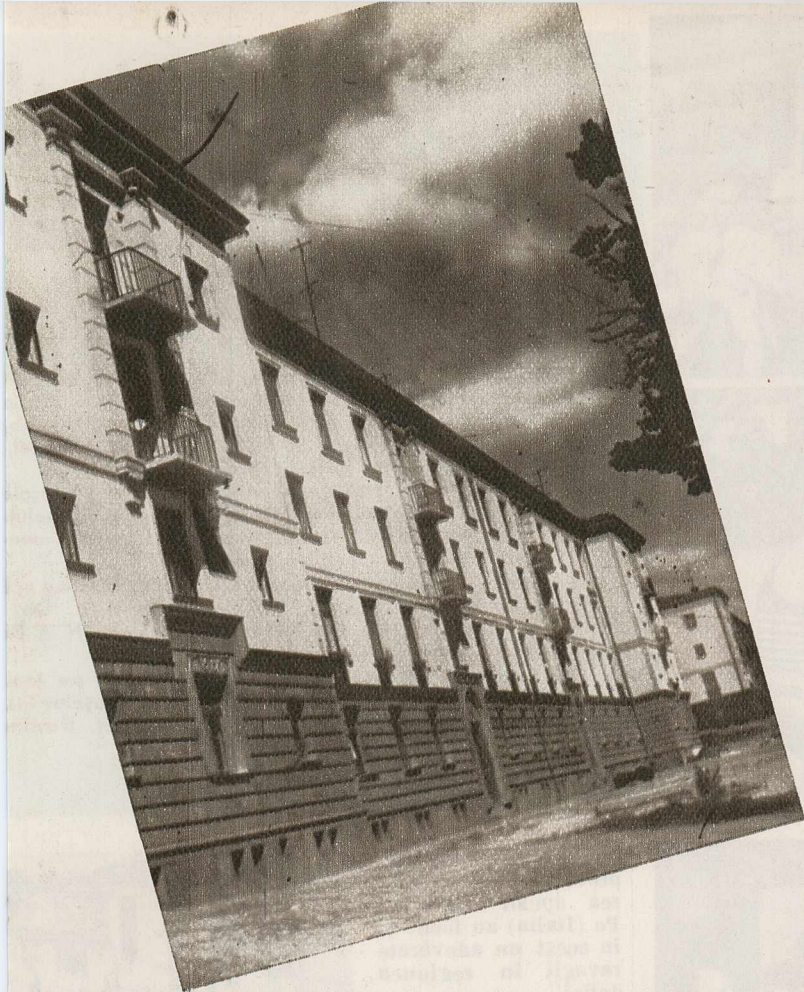
Octav PANCU-IAȘI
Moscova, Iulie 1951

La statul-major al Festivalului, fotografii surprins o discuție amicală între doi conducători ai Uniunii Internaționale a Studenților (U.I.S.): Irij Pelikan (dreapta) și Aleksandr Iankov.

Haz și voie bună. „Jazul bucătarilor”, organizat de clubul „Gorki” din Mos-cova, este... gata pentru Festival.

PINĂ MAI IERI un cartier oropșit, cu cocioabe mizere, cu prăfăraie și gloduri — Păcurarii Iașului se transformă rapid într-un cartier modern. Iată, de pildă, cum arată noile construcții ale cartierului, blocurile de locuințe muncitorești.

PE AEROPORTUL BĂNEASA, la sosirea delegației parlamentare a Uniunii Birmane, care face o vizită de prietenie în Republica Populară Română.

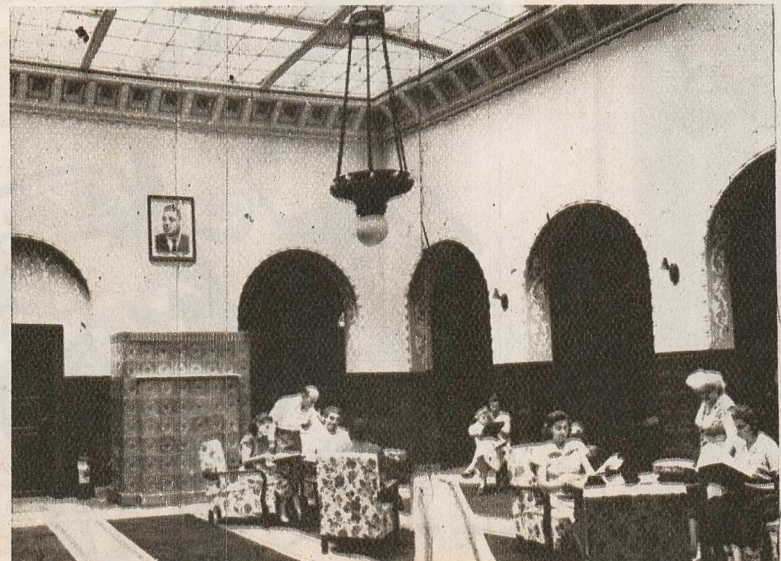

TROFEUL INTERNAȚIONAL. Să câștigi premiul întâi într-un concurs internațional la care participă 27 de țări este un lucru deosebit. Performanța a fost dobândită în Llangollen (Anglia) de către o echipă de cinceze și dansuri a Ansamblului C.F.R.-Giulești, care a obținut distincția cea mai mare a acestui concurs. „Trofeul Internațional”.

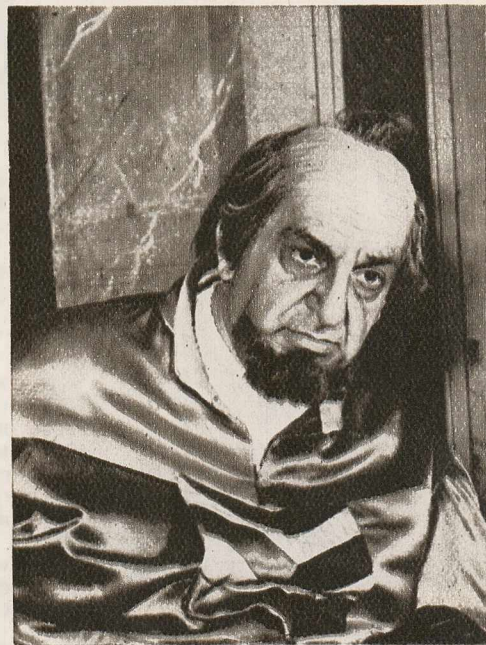

„CINE ȘTIE, CÎȘTIGĂ”
...Și dacă nu credeți, întrebați-l pe inginerul de mine Alex. Brincuş, care (cu toate emoțiile pe care pare a le indica gestul său din fotografie) a izbutit, răspunzând strălucit la toate cele nouă întrebări cu tema „Cronicarul Ion Neculce”, să cucerească un premiu de 6400 lei, în cadrul primei emisiuni radiofonice cu public instituite „Cine știe, câștigă”.

NŪ E CASĂ DE ODIHNĂ, nici club sau bibliotecă, ci doar holul unei... cooperative meșteșugărești, centrul de comandă fără măsură al cooperativei „ARTEX” din Arad, inaugurat de curând. Așteptându-și rîndul la probă, cumpărătorii — și mai ales cumpărătoarele — consultă noile modele de confecții pe care cei mai buni meșteri ai cooperativei sînt gata să le execute... la comandă.

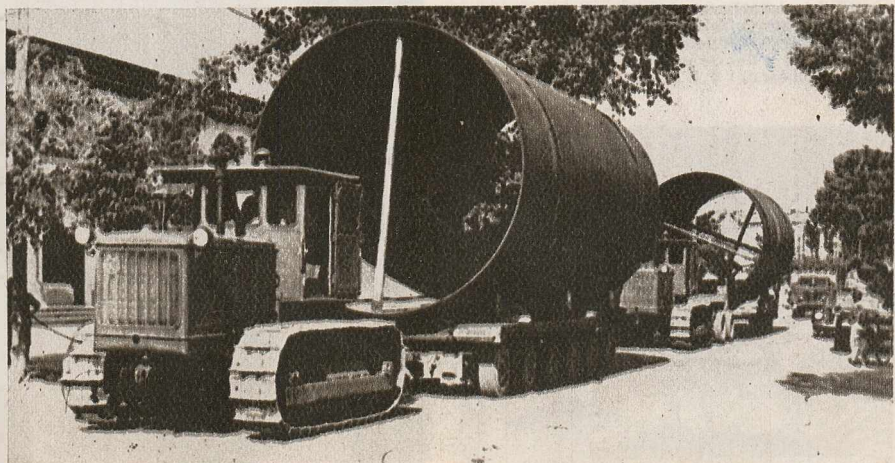

30 DE ANI în activitatea unui teatru muzical reprezintă o adevărată etapă istorică. Pentru Teatrul de Operă și Balet, această etapă este strîns legată de unul din cei mai mari cîntăreți ai săi, artistul poporului Petre Ștefănescu-Goangă. Zilele trecute, în cadrul unui spectacol festiv „Rigoletto”, P. Ștefănescu-Goangă a fost sărbătorit pentru cele trei decenii de muncă artistică închinată scenei noastre lirice.

...**ACESTE TRACTOARE** se îndreaptă spre Bicăz. Ele transportă urlașele tuburi de oțel — viitorul tunel — prin care vor trece apele Districtei punînd în mișcare turbinele hidrocentralei „V. I. Lenin” azi în construcție. Fabricate la Bratislava (Republica Cehoslovacă), aceste tuburi au o greutate de 30.000 kg fiecare, un diametru de 4 m și o lungime de 9 m.

Fotografie de B. PETROVICI

SUB SEMNUL PRIETENIEI FRĂȚEȘTI!

Vizita în Republica Cehoslovacă a delegației de partid și guvernamentale sovietice a constituit încă una din puternicele manifestări ale prieteniei și frățietii indistructibile dintre popoarele Uniunii Sovietice și Cehoslovaciei, mărturie a solidarității țărilor lagărului socialist.

Prefutindenii în țara vecină, tovarășii N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și ceilalți membri ai delegației au fost salutați cu căldură prietenească și cu entuziasm de oamenii mulțimiți în întâmpinarea înalților oaspeți.

În dreapta, sus: conducătorii celor două țări răspund acțiunilor mulțimii la sosirea delegației sovietice. De stînga la dreapta: N. S. Hrușciov, A. Zapotocky, N. A. Bulganin și V. Siroky.

În fotografia de jos: populația Pragăi salută pe înalții oaspeți sovietici. În automobil, tovarășul N. S. Hrușciov însoțit de președintele Zapotocky și de tovarășul A. Novotny.

fotocronica
FLACĂRII

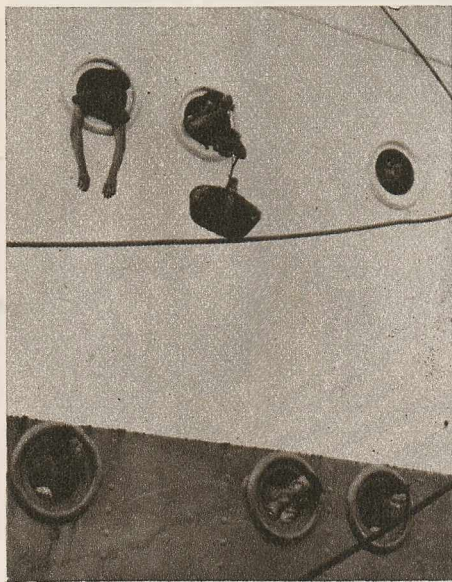
Ho Și Min, președintele R. D. Vietnam, s-a oprit pentru câteva zile la Moscova, în drumul său spre țările europene de democrație populară, unde va face vizite oficiale.

În fotografie, președintele Ho Și Min (x) vizitează pavilionul „Energia atomică în slujba păcii” de la Expoziția Industrială Unională din Moscova.

Fotoradio TASS

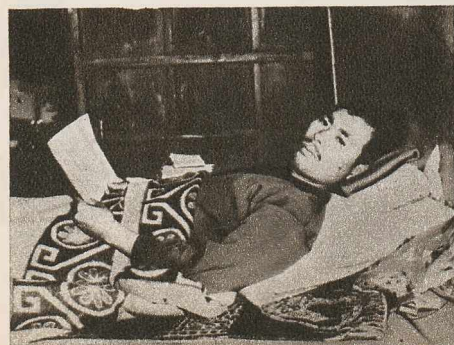
ZGUDUITOARE DEZVĂLUIRI a făcut, la o recentă conferință de presă ținută la Atena, arhiepiscopul Makarios, în legătură cu atrocitățile comise de trupele britanice împotriva populației cipriote. Refuzul categoric al guvernatorului englez Harding de a întreprinde o anchetă în această chestiune este calificată, chiar și de unele ziare londoneze, drept „o probă evidentă a vinovăției lui Harding.”

În fotografie: arhiepiscopul Makarios (sus, în stînga) vorbind la conferința de presă. În documentele fotografice pe care le reproducem: câteva din victimele tratamentului „uman”, aplicat de zbirii lui Harding.

ÎN CARANTINĂ sînt ținute o serie de vapoare britanice, pe bordul cărora s-a declarat gripă infecțioasă în timp ce se aflau în porturile din Australia și Malaya. În fotografie: pasagerii motonaveli „Empire Orwell”, în carantină în portul Durban, își procură aii mente pe cale „sui-generis”.

CONTRA ARMELOR MORTII. Pentru a-și demonstra împotrivirea față de experiențele cu bombe termoneucleare, funcționarul japonez Hajimo Sato a declarat greva foamei în fața clădirii ambasadei S.U.A. din Tokio.

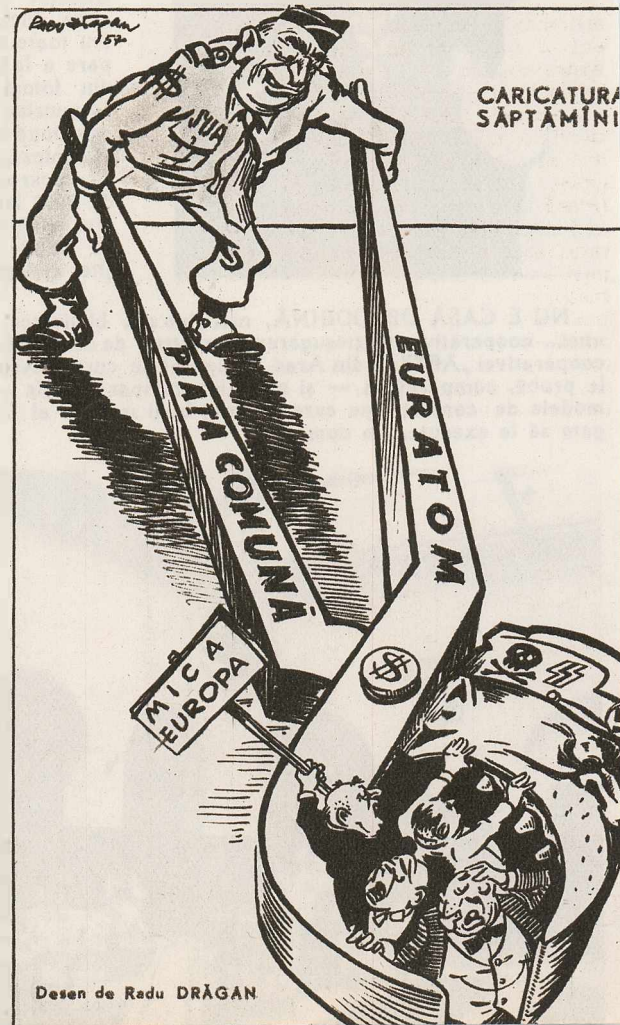

INUNDAȚIILE provocate de revărsarea apelor fluviului Po (Italia) au făcut și în acest an adevărate ravagii în regiunea deltei.

Răspunderea pentru inundațiile catastrofale este atribuită de opinia publică autorităților și marilor moșieri, care de ani de zile târăgănează începerea lucrărilor de îndiguire.

„MICHII EUROPENI” ÎN CADRUL UNOR MARI PLAJE AMERICANE

CARICATURA SĂPTĂMÎNI

Desen de Radu DRĂGAN

Rulmenți . . . rulmenți . . .

umai Carul Mare circulă pe cer fără rulmenți — restul, chiar și roaba, merge azi pe bile. Deși vorba de mai sus nu-i o zicătoare din bătrâni, fiindcă rulmentul este o invenție relativ nouă, totuși aforismul circulă ca pe... rulmenți. Unde? Deocamdată la Birlad. Cine-i autorul? Il cunosc toți birlădenii și-l știm și noi. Despre el vom vorbi la sfârșit. De altfel, pentru birlădenii zilelor noastre orice chestiune legată de rulmenți este o chestiune de viață, de viața lor proprie, de viața orașului lor. Pe bună dreptate: Birladul se dezvoltă în raport direct cu dezvoltarea F. R. B-ului, marea și moderna fabrică de rulmenți de la marginea orașului.

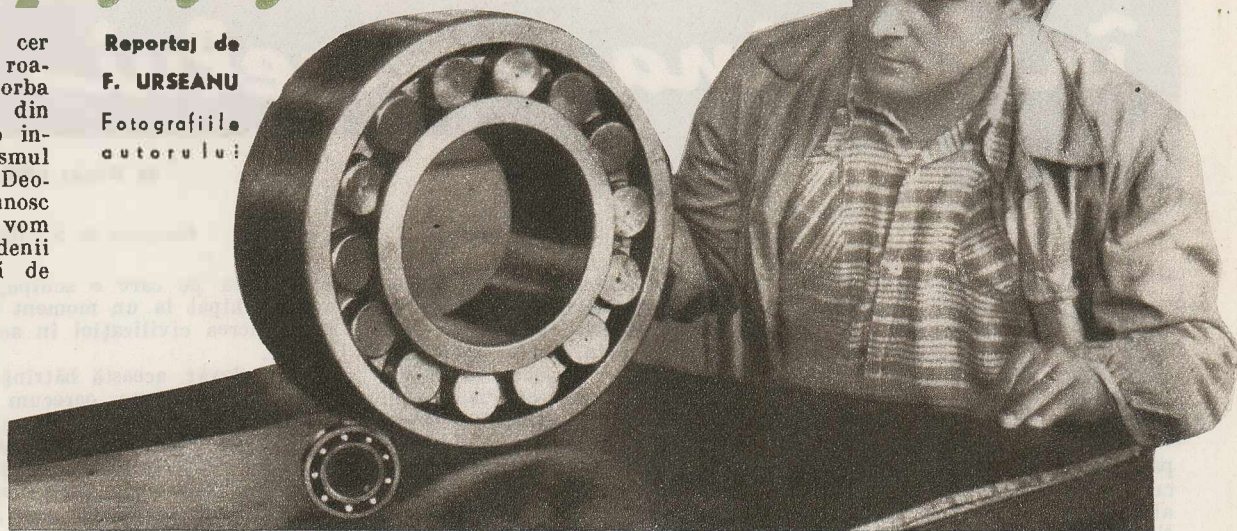
„Rulmenții“ aceștia au adus Birladului o serioasă infuzie de tinerețe, l-au regenerat și l-au trezit. Orașul a rămas doar cu amintirea vieții molcome și triste de altădată; cu amintirea oamenilor care trăiau la umbra dughenelor în zilele călduroase de vară, așteptând seara răcoasă sau trecerea acceleratului — aidoma ca în tabloul plin de pitoresc local, zugrăvit de un vrednic fiu al urbei: Victor Ion Popa.

Recent s-au împlinit patru ani de când primul rulment a ieșit din fabrică. Meșterul care l-a făurit — se spune — în entuziasmul său, a zbughit-o pe poarta uzinei și s-a oprit tocmai la raionul de partid. Primul rulment fabricat aici se mai găsește și azi la raion — simbol al dezvoltării economice a orașului. Poate fi simbol și pentru țară. Azi — e bine de reținut — România a devenit exportatoare de rulmenți.

Tot recent peste două sute de specialiști în fabricarea rulmenților s-au întâlnit la Birlad. A fost un fel de congres pe țară al tehnicienilor, inginerilor, profesorilor de la Politehnică și chiar al consumatorilor... de rulmenți, cum anunța convocarea. Tema: creșterea calității rulmenților românești și buna lor întreținere. În timp ce discuțiile se purtau într-o sală din centrul orașului, tehnicienii din fabrică se întreceau „pe viu“ la găsirea unor perfecționări și a unor metode de lucru mai bune. Nu-i de mirare. În patru ani cîți au trecut, cabinetul tehnic a înregistrat 301 propuneri de inovații. Aplicate, 147 din ele au adus o economie de două milioane și jumătate lei. De altfel, despre elanul în muncă al lucrătorilor de aici circulă o istorioară cu tilc, născută dintr-o întâmplare autentică petrecută în urmă cu vreun an. Iată-o:

Carcasele bilelor de oțel, mai bine zis lăcașul acestora între inelele exterioare ale rulmenților, se fabricau la uzinele „Steagul Roșu“ din Orașul Stalin. Cum fabrica din Birlad urma să treacă la o producție completă, s-a început și aici fabricarea carcaselor. Asupra calității acestora, însă, meșterii s-au împărțit în două tabere: unii, specializați sau veniți de la Orașul Stalin, susțineau că aceste carcase nu corespund și propuneau să se fabrice rulmenți numai cu carcase aduse de la „Steagul Roșu“. Ceilalți, „autohtoni“, susțineau buna calitate a carcaselor fabricate pe loc. Epilog: într-o noapte, pe când meșterii specializați în Orașul Stalin dormeau fără

Reportaj de
F. URSEANU
Fotografiile
autorului:

grijă în apartamentele încă proaspăt zugrăvite din noile blocuri ale întreprinderii, s-a petrecut o operație puțin obișnuită. În puterea nopții cîteva mii de carcase de fabricație locală au fost împachetate în „ambalajul original“ al uzinelor „Steagul Roșu“ și expediate pînă la... gară. A doua zi lăzile cu carcase birlădene au fost readuse în fabrică, anunțându-se că ar fi sosit un nou transport de la Orașul Stalin.

— Vedeți, astea-s carcase bune! — s-au grăbit să certifice partizanii carcaselor fabricate la „Steagul Roșu“, prezenți la desfăcerea lăzilor.

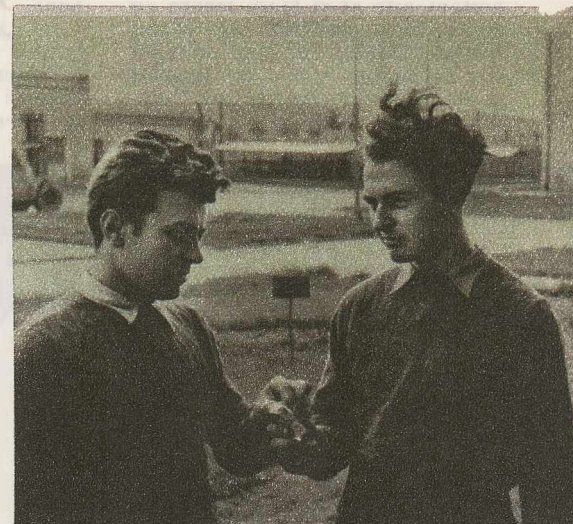
Se pripiseră, însă. Cîteva minute mai tîrziu au aflat adevărul: dăduseră certificat de calitate carcaselor fabricate chiar la Birlad. De atunci carcasele se fabrică și la Birlad. Sînt tot atît de bune ca și cele de la „Steagul Roșu“ din Orașul Stalin. Nu numai atît, dar F.R.B. furnizează inele de rulmenți chiar și fabricii din Orașul Stalin.

Să ne înapoiem în ateliere și să urmărim cîteva din inovațiile din ultima vreme. Sînt destul de importante și merită să fie remarcate. De exemplu: inginerul Teodor Armeanu a realizat două mai principale: „cromarea inelelor, de rulmenți“ și „piatra abrazivă cu liant de bachelită“. Șlefuirea rulmenților cu un înlocuitor al liantului de vulcanită este o realizare importantă în acest domeniu. Lipsa pietrelor speciale de șlefuit, întîrzierea în aprovizionare cu cele mai bune abrazive provoca mari necazuri fabricii de rulmenți. De aceea inovația introdusă de inginerul Armeanu este salutară. Alți doi inovatori de seamă sînt Aurel Constantinescu și Lazăr Nemțoiu, care au adus îmbunătățiri însemnate în domeniul controlului tehnic. Lista inovatorilor este lungă și, ce-i mai interesant, mulți dintre ei, în urmă cu vreo cinci ani, nici nu visau să ajungă meșteri. Jumătate din angajații fabricii de rulmenți sînt tineri veniți din cătunele și satele din jurul Birladului. Nu numai că acești tineri s-au calificat, dar foarte mulți dintre ei au ajuns șefi de echipă și reglari, iar unii sînt pe cale să devină ingineri. Mircea Rață, care cu șase ani în urmă mîna încă oile pe dealurile Nicoreștiului, este șef de echipă la presa de patru țoli. Tînrul acesta blind, care, deși n-a depășit vîrsta de 20 de ani, este cunoscut ca bun forjor, cu cîțva timp în urmă își ieșise din fire. Amenința că va distruge un dispozitiv pneumatic instalat pentru o nouă perfecționare a presei sale. Motivul? Aplicarea dispozitivului va aduce scăderi în productivitatea presei! Directorul fabricii a trebuit să fie cel care să-l convingă că n-are dreptate, sfătindu-l să

Maistrul principal de montaj Nazarie Galan își admiră opera. A fost montat cel mai mare rulment. E mai greu decît un sac cu porumb.

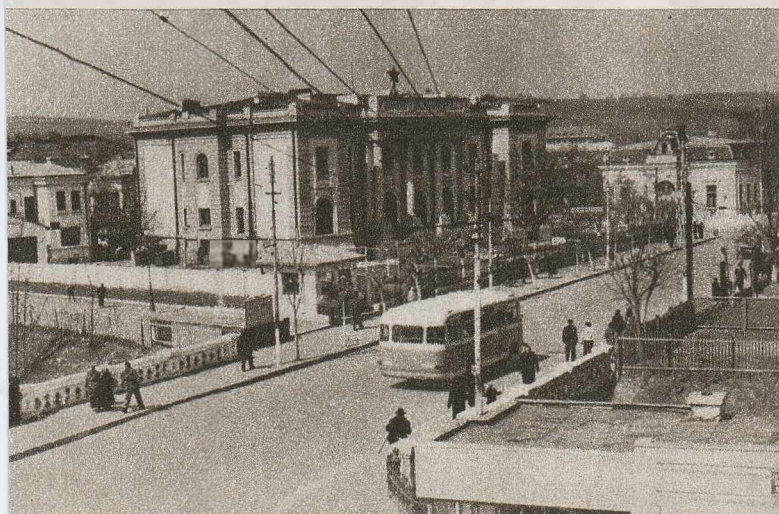
aștepte cu răbdare rezultatele. Acum Mircea Rață e convins de necesitatea inovației. Dispozitivul pneumatic aplicat forjei sale, forjă care zi și noapte înghite bare de oțel și revarsă inele de rulmenți, este pentru el cea mai mare descoperire a epocii. Ar fi vail și amar de cel care s-ar apropia acum de acest dispozitiv, căruia el însuși, într-o noapte, a vrut să-i vină de hac.

Pentru directorul care l-a sfătuit de bine, Mircea Rață are toată recunoștința. O recunoș-

S-a terminat tura. Mircea Rață (dreapta), cel cu poestea de la forjă, s-a întâlnit cu amicul său, meșterul lăcătuș Gh. Burghelca. El este acel care a instalat presa de la forjă.

Aspect din Birladul de azi.

tință sinceră, pe care mi-a împărtășit-o și mie, ca și altora. Printre complicatele și ultramodernele mașini ale fabricii l-am cunoscut și eu pe acest director. Înalt și voinic, parcă domină și forjele. Fiindcă îl cheamă Ștefan (Ștefan Dumitrescu) și fiindcă-i și mare, și capabil, oamenii din fabrică l-au botezat „Ștefan cel Mare“. Pentru „uzul intern“, așa i-a rămas numele. De altfel, muncitorii „au ce au“ cu el. Transferat acum cîțiva ani la Birlad pentru a conduce fabrica de rulmenți, a fost urmat de un mesaj scris de muncitorii de unde plecase. Tovarășii săi de muncă de la „Mao Tze-dun“ din București scriau celor din Birlad: „Dați-ni înapoi pe director“. De-abia plecase de acolo...

La Birlad, într-o ședință de producție, făcînd elogiul rulmentului, directorul acesta a lansat formula: „Numai Carul Mare circulă pe cer fără rulmenți — restul...“

Restul, îl știe acum tot Birladul. Și îl simte întreaga noastră industrie metalurgică.

Mină de cărbuni în lumina soarelui

de Dános MIKLOS

Fotografii de S. STEINER

Cît de ușor uită oamenii! Iată, bunăoară, cazul „Mierlei“ de la Virghiș. Pînă n-a fost alta, „Mierla“ a dus de una singură, cu cinste și vrednicie, tot greul muncii. Urca panta povîrnișului gîfîind din greu cu mersul ei hurducat și apoi alerga de zor în jos, spre vale. Nu obosea niciodată și nici de oprit nu se opra decît rareori. Trăgea vagoanele cu obloane înalte, încărcate cu pămîntul clisos de la Virghiș. Mai tîrziu căra cărbuni, comoara pămîntului, lignitul brun și lucios.

Adevărat că, încă de pe vremea cînd fusese adusă aici, locomotiva aceasta micuță era bătrînă și hodorogită. O tăbliță ponosită, prinsă de peretele cabinei, îi trăda vîrsta, vorbind despre anii de după 1920. Dar oamenii de la Virghiș spun că „Mierla“ ar fi putut să vorbească și despre monarhia austro-ungară... Pe unde să fi umblat înainte de a fi fost adusă aici? Nimeni nu știe. Important este că și făcea treaba cu cinste. Urca dealurile care păzesc Pirăul Fierului și, cînd ajungea sus pe culme, scotea un fluiertat ca în anii ei de tinerețe; un fluiertat ascuțit, melodios, un adevărat

strigăt de izbîndă, care se auzea pînă departe de tot. De aici i s-a și tras numele de „Mierla“.

Trecuse prin toate greutățile începutului, cu mecanic tînăr, cu mecanic bătrîn, cu Pișta și cu Marți. Și cînd i-a venit, în sfîrșit, vremea, a văzut că în locul ei este adusă aci „Reșița 1“, locomotiva cea nouă cu roțile roșii. „Mierla“ dispăru în bezna depoului...

Nu i s-a făcut nici un necrolog și de bună seamă că n-a fost trecută nici în monografia Virghișului. Cu toate acestea, pe cuvîntul meu că ar merita să i se închine cîteva rînduri. Căci cine altul decît „Mierla“ a fluiertat primul marș triumfal în 1954, cînd geologii cutreierau regiunea, cînd excavatorul experimental mușca pentru prima dată în coasta dealului? „Mierla“ a adus încoace primii muncitori; ea a fost aceea care a cărat sus pe coastă lemnul de construcție, buldozerele grele, copăile late ale benzilor transportoare, cutiile albastre ale motoarelor Diesel și tot ea a tras la Chepeți prima garnitură încărcată cu cărbuni.

Pe „Mierla“ au învățat copiii acestor meștegari cum se conduce o locomotivă, pe ea o ocărau păstorii cirezilor de vaci pentru zgomotul pe care-l făcea, pentru

funinginea pe care o scuipa, ea a intruchipat la un moment dat pătrunderea civilizației în aceste locuri.

Într-adevăr, această bătrînă locomotivă a ajuns oarecum un simbol al Virghișului, lăsat în voia soartei timp de atîtea decenii. În acest colț minunat al Țării Securilor, ocolit de linia ferată și de șoseaua națională, unde cultura și civilizația au pătruns atît de tîrziu, în această regiune atît de bogată — fiecare sat în parte poate să spună ceva despre istoria acestui ungher de țară, care în trecut era mai vitregit decît cel mai vitreg copil, cel mai părăsit dintre toți părăsiții. Degeaba se trimiteau la București (sau la Budapesta) în cutii de chibrituri darurile bătrînelui pămînt al Virghișului — bucățele de minereu de fier, de cărbune, azbest, caolin și cine mai știe ce alte comori ale acestei regiuni. Degeaba au venit oameni luminați, învățați, să ceară industrializarea. Nu s-a primit niciodată vreun răspuns favorabil sau o încurajare. Poporul acestui pămînt bogat a rămas sărac și an de an sute și sute de oameni porneau pe drumul care șerpuia spre orașe, ca să caute pîine, muncă și un dram de fericire.

Cu toate acestea, aurul zăcea

în fața oamenilor, la suprafața pămîntului. La Virghiș aceste cuvinte nu erau un simplu fel simbolic de a vorbi. Aici este cu adevărat așa, în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Cînd îți plimbi privirea de-a lungul minei de suprafață de la Virghiș încerci o senzație ciudată. Lipsesc doar atîtea lucruri pe care mintea omească le leagă de noțiunea de regiune minieră! Lipsesc galeriile din adîncime, puțurile, ascensoarele care coboară vijiind în măruntaiele pămîntului, veșnicul mister al galeriilor, veșnica lor beznă, veșnicul lor romantism. Lipsesc legendele, basmele ciudate, semnele eroicelor lupte muncitorești. Numai un singur lucru nu lipsește din tot ce trebuie să existe la o astfel de mină: cărbunele, aurul acesta brun, dătător de căldură, de energie, de lumină.

Este o senzație ciudată să zărești, în mijlocul verdeții cîmpurilor, al florilor din livezi, în razele aurii ale soarelui de primăvară, o mină de cărbuni. Parcă pămîntul și-ar fi deschis pîntecul în fața noastră, scoțînd la lumină cea mai ascunsă dintre comorile sale. Lutul galben nu acoperă stratul gros de cărbune negru și curat mai mult decît o coajă ce învelește carnea zemoasă a unui fruct. Mîinile vîjioase ale excavatoarelor brăilene (mama care le-a dat naștere: uzinele „Progresul“-Brăila) defac, jucîndu-se, acest înveliș subțire. Numai să nu plouă, numai să nu ningă, și munca merge pe aici fără încetare.

Și cît de simplă este extracția! Parcă totul s-ar petrece într-un basm cu zîne. Excavatoarele mușcă zi și noapte, fără încetare, cărbunele, zvîrlindu-l de-a dreptul în vagoaneți, pentru ca apoi „Reșița 1“ să le tragă spre vale. Asta-i tot! O producție ieftină și ușoară. Și, totuși, cîte greutăți, cîte necazuri au fost pînă s-a ajuns aici! Omul a trebuit să lupte îm-

VĂ AMINTITI?

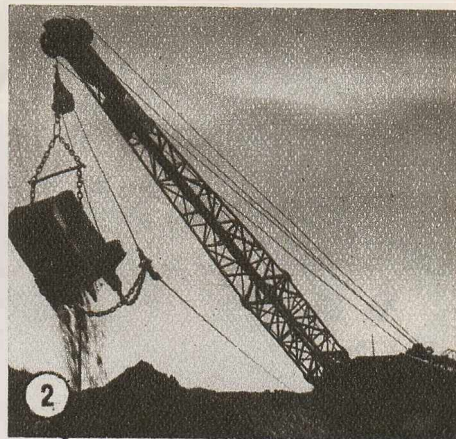
E ajunul sărbătorilor de iarnă ale anului 1944. Fotografia noastră reprezintă doar un mic fragment din halucinanța „coadă“ a mizeriei în fața clădirii Președinției Consiliului de Miniștri. Numai în filmele care înfățișează tablouri tragice din țările capitaliste se pot întîlni asemenea chipuri. Dar la sfîrșitul lui 1944, România trăia încă din plin suferințele generate de îndelungata guvernare burghezo-moșierească.

1. ...Parcă pământul și-ar fi deschis pântecul în fața noastră, scoțând la iveală comorile sale ascunse...

2. ...Excavatoarele mușcă zi și noapte, fără încetare, carbunele...

3. Inginerul Iacob Zoltan își găsește timp liber pentru a povesti cum a învățat meseria de miner..

4. ...Nu se poate orbi astăzi despre Virghiș fără să se amintească numele inginerului șef Alfred Kasper, un om înalt, uscățiu, cu părul cărunt...

5. ...În locul „Mierlei” a fost adusă „Reșița 1”, locomotiva cea nouă cu roțile roșii.

6. ...Și cine nu-l cunoaște, la Virghiș, pe excavatoristul László Borbát...?

Potriva apei, împotriva pământului lutos, împotriva coastei năbădăioase a dealului, împotriva lipsei de organizare, împotriva zăpăcelii. Prin luptă au trebuit cucerite linia ferată, vagonetii, benzile transportoare — și oamenii.

Da, și oamenii au trebuit să fie cucerți; acei oameni care în cele din urmă au învins greutatea, au pornit producția, au dus la îndeplinire planurile. Fel și fel de oameni au venit la Virghiș: ingineri cu experiență, țărani simpli din Secuime, adolescenți de abia ieșiți din anii copilăriei, femei de curînd măritate sau meseriași în vîrstă. Au fost printre ei oameni care aveau la activul lor 25 de ani petrecuți în împărăția carbunelui, dar și din aceia care în viața lor n-au mai pus piciorul într-o mină. Au fost și oameni care au învățat la fața locului acest meșteșug, dar și alții care l-au studiat în amfiteatrele facultăților.

Nu se poate vorbi astăzi despre Virghiș fără să se amintească numele inginerului șef Alfred Kasper, un sas înalt, uscățiu și cu părul cărunt. Viața lui? Muncă, muncă și iarăși muncă, fără preget, fără încetare. Omul acesta are la activul său experiența bogată a aproape trei decenii petrecute în minele din Valea Jiului, a anilor grei de la Doicești și a pio-

nieratului de la Virghiș. Studiile la universitatea vieții și le-a făcut la Petrița. Și cînd era pe punctul să creadă că a izbutit să învețe tot ceea ce trebuie să știe un om pentru a fi maestru în extracția carbunelui, s-a pomenit aici, la Virghiș, că trebuie s-o ia cu totul de la început.

Jakab Zoltán, al doilea inginer al exploatarei, e un om tînăr. Nu cred să aibă mai mult de 26 ani. A parcurs și el un drum interesant în viață. Fiu de secuî, a ajuns la Petroșani numai datorită unei întîmplări. Acolo a început să lucreze în mină și la un moment dat s-a înscris la cursurile Institutului de Mine... De aici un salt îndrăzneț l-a făcut să ajungă student-bursier în Uniunea Sovietică. Timp de cinci ani a studiat în Țara Socialismului. Cu ajutorul profesorilor și al minerilor sovietici și-a însușit cunoștințele necesare acestui meșteșug... S-a înscris cu o tînără rusoaică și, întors acasă, a fost pus să aleagă: Valea Jiului sau Virghișul. Jakab s-a hotărît pentru acesta din urmă. Era mai greu, dar i s-a părut mai frumos, mai apropiat de năzuințele lui... Nu i-a părut rău nici o clipă de alegerea făcută.

Și cine nu-i cunoaște la Virghiș pe maestrul miner Aurel Costinaș, pe Lajos Kászoni, pe Lajos Kolombán, pe László Borbát, pe Sándor Müller și pe toți ceilalți, care aici

au învățat meșteșugul, aici au devenit mineri, mecanici, tehnicieni, transformînd exploatarea de la Virghiș într-o mină adevărată!

Cînd am trecut pe acolo, am auzit pe un inginer mai în vîrstă observînd sarcastic:

— Iată o mină care n-are trecut. Să fie oare adevărat? Nu. Nu-i adevărat. Oare sărăcia, mizeria, bezna, visurile neîndeplinite ale localnicilor nu aparțin trecutului? Dar mina are un trecut și prin faptul că trecutul nu se măsoară numai cu deceniile sau cu veacurile. Adeseori cîțiva ani fac cît un veac întreg, iar o lună sau două pot purta în ele mai multă istorie decît un număr nesfîrșit de ani sterpi.

Aici, la Virghiș, oamenii de astăzi realizează ceea ce oamenii din trecut nu au putut să facă. Cu toată inima, cu tot sufletul lor recuperează rămînerea în urmă din decenii îndelungate.

„Aici să veniți, poezi, ca să creați imnuri! În acest colț schimbat la față din secuime, aici pe frumoasele meleaguri ale Virghișului” — a scris nu demult publicistul Edgár Balogh.

La apelul acesta aș vrea să adaug doar atît: chiar dacă nu se vor scrie poezii sau imnuri despre Virghiș — de bună seamă însă că se vor naște legende și amintiri dătătoare de putere, care vor trece de la o generație la alta.

Maria Arsene

REINTILNIRE

NOTE DE DRUM IN POLONIA

A

dunarea în sala de așteptare a Gării de Nord fusese anunțată pentru orele nouă dimineața. Plecarea, după orarul căilor ferate, nouăzeci de minute mai târziu.

Sîntem peste 20 de turiști cu domiciliile în cele patru puncte cardinale ale țării, care așteptăm să pornim cu O.N.T.-ul într-o excursie puțin cam deosebită.

Vom trece prin două țări — Ungaria și Cehoslovacia — ca să ajungem în Polonia și s-o vizităm. Grupul de excursioniști este pestriț. Funcționari, medici, ziaristi, muncitori...

Privesc atent la tovarășii de drum din jurul meu. Unii sînt nervoși, nerăbdători, gata să se supere pentru te miri ce motiv: Un geamantan mutat de cineva din locul său; o incuetoare care nu funcționează; limbile ceasului de pe peron care se mișcă prea încet... Și-au desfășurat itinerarul pe minute și secunde și, zgîrțiți, nu vor să piardă nici o fracțiune de timp.

Alții sînt, dimpotrivă, veseli, guralivi, puși pe snoave și ghiduşii. Au mai fost în străinătate.

Cîtiva tac, cu privirile între-

bătoare, îngîndurați. Părăsesc pentru întâia oară țara și faptul acesta îl socotesc un eveniment foarte important.

★

În Polonia am intrat noaptea. Dimineața ne-am trezit la Varșovia. Pentru mine, orașul-capitală prezenta un dublu interes și o deosebită importanță. Mi se povestise despre el de către refugiații și deținuții politici polonezi pe care i-am întîlnit în timpul războiului în lagăr. Am stat de vorbă cu unul dintre pușinii supraviețuitori ai răscoalei din ghetto. Pînă acum scrisesem doar din imaginație și documentare indirectă, despre acest oraș martir și despre cei care au pătimit înăuntrul zidurilor sale. Acum voi avea prilejul să văd tot ce s-a păstrat din anii aceia...

Ceea ce te izbește cînd parcurgi cei dintîi metri pe bulevardul care duce de la gară spre centru, sînt schelăriile. Pretutindeni blocuri noi, la roșu sau abia tenchite. Peste tot, macarale și zidări care înalță noi și noi clădiri. După trei zile de vizitare a capitalei, am avut convingerea că fiecare cetățean are, înafara profesiunii sale de bază, și o meserie

în plus: zidăria. Meserie pe care o practică în orele libere, astfel cum folosim noi acest timp pentru sport, plimbare, citit ori alte ocupații distractive.

S-a construit și se construiește în Varșovia cu frenezia insului care și-a așezat dimineața temelia, iar seara trebuie să-și bată ultimul cui pe acoperiș. De altminteri, impresia aceasta de febrilă reconstrucție va fi susținută și în celelalte orașe ale țării, greu încercate de ororile războiului.

★

Ghidul nostru, pus la dispoziție de Orbis (oficiul polonez de turism), este o femeie blondă, subțire, cu gesturi nițel aristocratice și vocea ușor graseiată. Ne conduce în parcul Belvedere, la Palatul Științei și Culturii, la malul Vistulei, în muzeul Chopin și la fostul sediu al Gestapoului. Ne vorbește despre istoria capitalei de la întemeiere la bombardamentul hitlerist și de la eliberare la refacere.

Am renunțat însă la serviciile ghidului și am pornit de unul singur, încercînd să reconstitui,

De unde au trecut, de-a latul, tancurile cu zvasnică, iar bombele artileriei și ale Stukas-urilor au sîrtecat... (Stradă din Varșovia renăscută).

pe viu, fragmentele de povestiri, cumplitele întîmplări redată în șoaptele întretăiate de lacrimi, mărturii ascultate cu sufletul la gură în lungile nopți de lagăr.

Și, la fel ca și prietenii mei, cu cincisprezece ani în urmă, am pornit trist și pe jos spre sediul Gestapoului. Aveam cu mine două arme: stiloul și amintirile.

★

Gestapoul își avea sediul în inima orașului, într-o masivă și grandioasă clădire. O curte interioară betonată era străjuită pe trei laturi de zidurile cu multe etaje. Poarta strîmtă de fier permitea intrarea. Am pătruns, mărturisesc, cu inima strînsă. Într-o rotundă am găsit mai multe plăci de marmură încrustate cu numele unor eroi din rezistență. Cifrul și armele Poloniei revoluționare se înalțau din podea pînă în tavan. Numeroase coroane și jerbe de flori aduceau prinos de recunoștință luptătorilor pentru libertate căzuți cu fruntea sus și fața la dușmanul cotropitor.

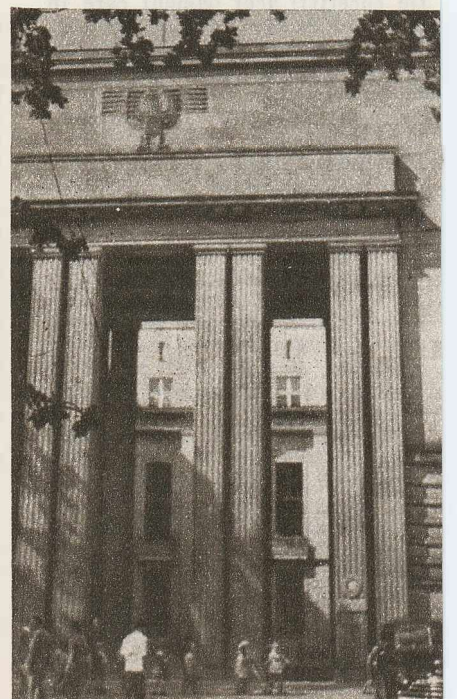
Un culoar. Încă un coridor. O mică încăpere. Stația terminus. Aci se făcea ultima percheziție. Apoi, un gang care sfîrșea de-a lungul unor celule.

„Voi care intrați, lăsați orice speranță“. M-am uitat sus pe pereți. Nemuritoare frază a lui Dante nu era gravată deasupra ușilor ferecate. Ar fi fost și inutil. Speranța, de care hitleristii nu i-au putut jefui pe deținuți, înflorea chiar și acolo, sub pămînt, departe de lume, între umerii sufocanți ai carcerelor, înapoiă groaselor zăbrele de fier.

Un gang strîmt cît să se strecoare un trup de om. Și boxele: una,

Fotografii de A. MIHAILOPOL

„Lascați ogni speranza... Aici își avea sediul Gestapoul în Varșovia ocupată de nazisti. Azi e muzeu național al martirilor și luptătorilor antihitleristi.

două, cinci, zece... Boxe dreptunghiulare, scobite în zidul gros, ca să cuprindă o rezervație de câțiva pași sau oxigenul necesar unei consumații normale timp de 24 ore.

Un grilaj împletit, de oțel, înlocuiește ușa. Am intrat într-una din aceste celule. Pe un perete, un gând rămăsese încrustat cu unghia: „Sînt nevinovată. Mor pentru libertate“. Semnătura e indescifrabilă. Drama petrecută înapoia ușii de metal mi-e necunoscută. Nu pot decât s-o reconstitui din imaginație. Tot așa cum, chiar în clipele acelea, am încercat să reîntregesc mintal, dintr-un petic albastru zărit prin ferestruica îngustă ca o lamă, întregul cer al Varșoviei.

De zăbrelele boxei vecine atîrnă un trandafir proaspăt.

Ghidul permanent al teribilei închisori-muzeu îmi relatează că nici unul dintre arestații viriți în celule n-a mai scăpat cu viață.

★

Palatul Științei și Culturii este prezent în toată capitala. Virful lui poate fi văzut din orice stradă sau margine de oraș. O uriașă lucrare de artă din marmură, nichel și cristal, care simbolizează prietenia sovieto-polonă.

Nu vreau să dau cifre. Departe de mine gândul acesta. Totuși, țin să mărturisesc că e destul de greu să încerci a număra ferestrele sau chiar etajele, fără să te-ncurci.

Vizitarea imensului edificiu nu se poate face într-o zi, nici în două. E nevoie cel puțin de o săptămână, ca să-l străbați în tihnă de la parter la ultimul cat.

Am colindat prin cîteva etaje unde cu deosebit gust au fost amenajate expozițiile industriei miniere, industriei electrice, a transporturilor etc. Machetele sînt măiestrit lucrate și la amănunt. Regret că n-am putut vedea, din lipsă de timp, decât sălile rezervate industriei transporturilor și electricității.

Acolo am dat de un exemplar al primului automobil importat în Polonia. O mașină-trăsură, cu motorul așezat în spate, transmisia prin curea de piele și o manșă în loc de volan. Aprinderea motorului se făcea cu amnarul sau cu lumina. În sala următoare, am văzut ultimul tip de automobil, producție poloneză, model aerodinamic.

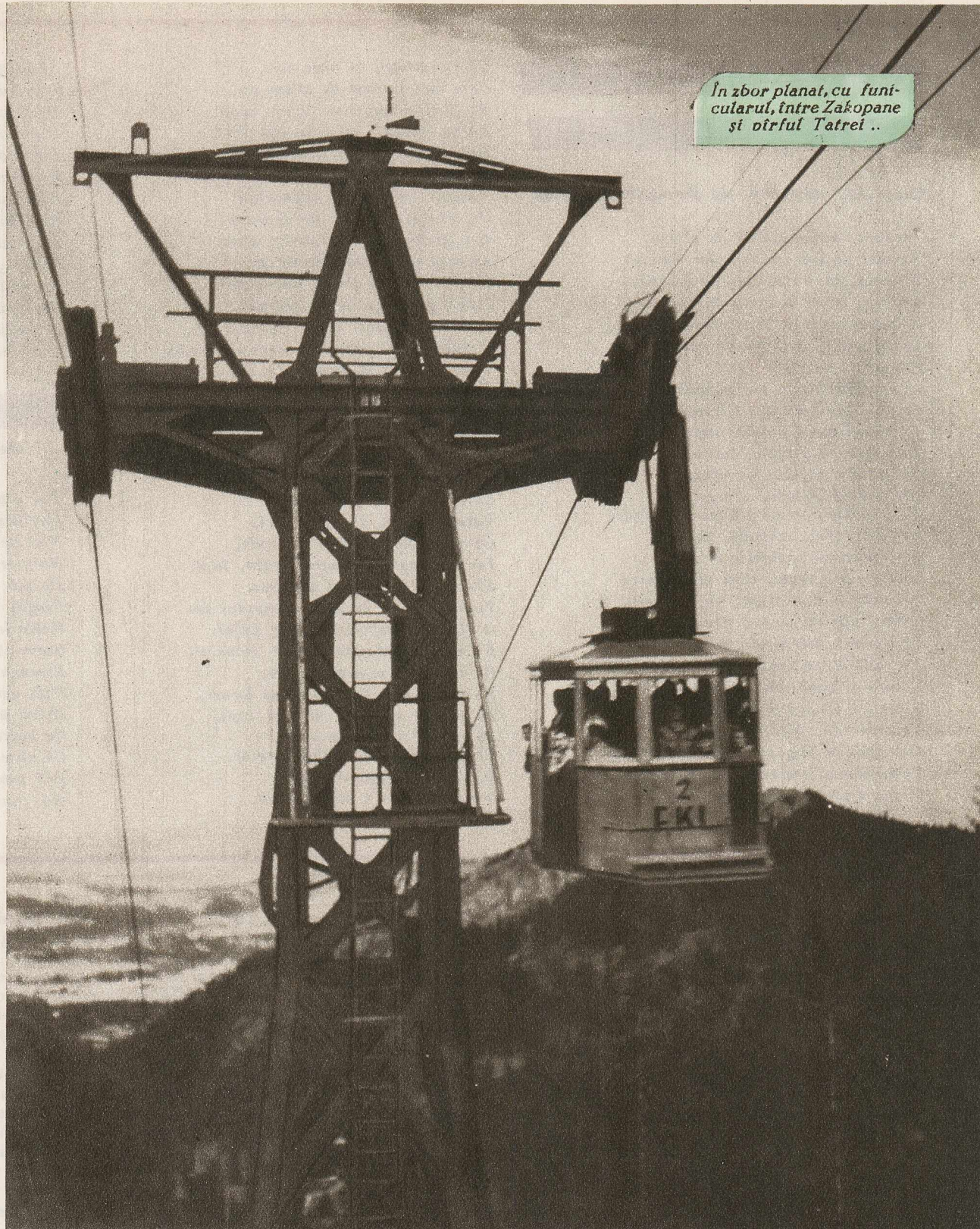
Zilnic, sute de vizitatori încață pislării obligatorii și cutreieră sălile palatului, o podoabă de valoare mondială a arhitecturii sovietice.

★

Nowa-Hutta am văzut-o de departe. Respectiv de la o sută de metri. Autobusului care ne transporta i-a trebuit mai mult ca o oră să dea ocol imensului combinat.

De fapt, Nowa-Hutta, aflată la cîteva zeci de kilometri de Cracovia, se împarte în două orașe: orașul-uzină și orașul propriu-zis.

Am să încerc să vi-l prezint în cîteva fraze. Orașul-uzină este un imens conglomerat industrial, în care pe o parte intră zi și noapte șiruri nesfîrșite de vagoane cu minereu, iar pe cealaltă ies, amba-

late în lăzi, produse finite. De la tractoare, la avioane și mașini de cusut.

Orașul propriu-zis este o urbe modernă, cu blocuri imense, școli, magazine, parcuri, cinematografe și un teatru (în care nu am putut intra, deoarece tocmai atunci se făcea repetiția).

Forța industrială a Poloniei — a 5-a din Europa — se-mbină fericit cu arta, cu gustul pentru frumos al poporului polonez, gust care merge de la potolit la tumultuos, de la pitoresc și practic, la subtil și rafinat.

Aș fi putut trage această concluzie chiar dacă aș fi văzut în Polonia doar un singur motor turbo-reactor, un cristal cizelat sau un afiș anunțînd o reprezentare de teatru.

★

Și tot din Cracovia și pînă la

Oswiecin — faimosul Auschwitz — sînt doar 90 de kilometri. Șoseaua este bine întreținută. Ea merge pe teren plan, urcă, coboară linia ferată, însoțind-o tot timpul. Încă un motiv ca să mă întorc cu gândul în trecut.

...Pe această panglică de oțel șiruri nesfîrșite de vagoane transportau victimele naziștilor. Luptători din rezistență, prizonieri de război, victime ale prigoanei rasi-ale. Sufocați, striviți, terciuiți, cîte 200 într-un singur vagon, ei au trecut sfîrșiți și leșinați, fără să simtă aerul tare al pădurilor, fără să vadă copacii, căsuțele din sate, cerul, soarele.

S-a scris mult despre Auschwitz și Birkenau, despre cuptoare, despre camera de gaze și topitoriile de cadavre, din grăsimile cărora hitleriștii făceau săpun.

S-a scris mult. Foarte mult. Dar extraordinar de puțin pentru ca

toate conștiințele să refuze acceptarea unei repetări.

S-a scris mult. Nu voi reveni. Țin să arăt numai trei aspecte. Trei mici și, poate, insignifiante aspecte.

Primul : am sosit la Auschwitz într-o luni la prînz. Unsprezece ani după eliberarea Poloniei de către trupele sovietice. Unsprezece ani de cînd lagărul ororilor naziste — unice în istoria omenirii — a devenit un muzeu universal pentru înfierarea genocidului. Și, totuși, în acea zi de început de săptămînă, trei grupuri din trei țări vizitau acest muzeu al crimelor. Din Olanda, Ungaria și Cehoslovacia.

Al doilea: am pătruns în muzeul compus din numeroase blocuri, expoziții, puțin nervos. Tre-cusem prin celebra poartă deasupra căreia trona falsa deviză „Arbeit macht frei“, care făcuse, în imagine fotografică, ocolul lumii.

Noua pătură a lui

Cristofor Columb

Ornică rimată de Demostene Botez

Învăluit în somnul lui de plumb,
Dormea de veacuri Cristofor Columb.
Și-acolo, la Valadolid, în groapă,
Oricum, după o viață furtunoasă,
Stătea-n vecie ca la el acasă
Cu o nostalgie stranie de apă.
Persecutat de regele ostil
Și rătăcind atîția ani pe vase,
După o viață-ntreagă-l acceptase
Pămîntul care-i element stabil.
Dar iată că și-acolo, într-o zi,
În liniștea veridic mormîntală
Un bubuit puternic se-auzi,
Și Cristofor Columb din morți se scoală
Trecuse parcă, subteran, un tren,
Și cunoscutul spărgător de ouă
Nici nu știu atunci că-n lumea nouă
O bombă — a explodat, cu hidrogen.
Grăbit, nici nu lăsă să treacă anii
Și a pornit din Genova cu-o navă,
Să vadă el, cu ochii, ce ispravă
Făcură-n urma lui, americanii.
Și ca în timpul de-altădată, antic,
Columb tăie Mediterana iar,
Ieși apoi în larg prin Gibraltar,
Pe-ntinderea străvechiului Atlantic.
Și merse-așa, o săptămînă, două,

Pe ape cenușii ca niște nori,
Cum mai mersese de atîtea ori,
Pe cînd descoperise lumea nouă.
Părea oceanul calm în aparență,
Habar n-avea că-n insulele lui,
Ca pe-un pămînt acum al nimănui,
Făceau americanii experiență
Cu cel mai științific tip de bombă —
Un fel de derivat dintr-un atom,
La care nu rezistă nici un om,
Și face dintr-o țară-o hecatombă.
Jucău pe valuri peștii argintii,
Aidoma ca puștii de pe stradă,
Și lui Columb nici nu-i venea să creadă,
Că s-ar putea să nu mai fie vii.
Un soare roșu apunea pe ape
Făcînd din valuri, dealuri de aramă,
Și admirînd imensa panoramă,
Simțea în nări pămîntul lui aproape.
Prin razele de soare lungi și blonde,
Ce le văzuse de atîtea ori,
Văzu pădurea de zgîrie-nori,
Ca niște turle cenușii de sonde.
Iar mai aproape, parcă, văzu, însă,
Statuia ce plutea ca un Isus,
Tinînd, întins, cu mîna dreaptă-n sus
O flacără simbolică... dar stînsă.
El care-a cunoscut cîndva strămoșii
Ce locuiseră pe-acele locuri,
Pe care i-a văzut dansînd la focuri,
În triburi sperioase de piei roșii,
Se aștepta să afle azi acolo,
Pe fărmiurile cu păduri virgine,
O țară-a fericirilor depline,
O nouă statuă a lui Appolo,

Și înflorînd acum o nouă artă.
Dar nu văzu în toată metropola,
Desfășurată-n față ca o hartă,
Decît reclame pentru Coca-Cola.
Iar peste-Americi, pînă hăt, departe,
Pe cerul de neon orbit,
Prin nouri călărea Babil,
Pe-o bombă albă, ca un alter Marte...
Mai mult Columb n-a mai putut să vadă,
Ce-i pe pămîntul lui și ce-i pe sus
În raiu-acela cu-nverzite zări,
Căci polismanii l-au răpit din radă
Și ferecat, așa, burduf l-au dus
Comisiei de cercetări...

Vestigii

de Vlaicu Bîrna

Voi urme și hîrburi ale trecutului,
Încrîncenate vestigii,
Nici strigoaicele, nici strigii,
Nu v-ar mai putea scoate
De sub ale vremii maluri surpate!
Plugul de lemn,
Holda îngustă cît palma,
Ocara stăpînitor și sudalma,
Sumanul peticit, cămașa ruptă,
Fața mamelor pămîntie și suptă,
Atîtea și atîtea imagini vechi
Ce hodinesc fărîme
Ca niște piese de muzeu, în vată.
Dar uitare nu vor rămîne,
Nu, niciodată!

Din grupul nostru de excursio-
niști, două perechi pășeau rîzînd,
făcînd glume stupide cu aceeași
veselie cu care intrau zgomotoși în-
tr-o peluză de pe stadion, pentru
un meci de fotbal:

- Unde-s cadavrele?
 - Care-i cuptorul cu săpun?
 - Făceau și săpun de toaletă?
- Ori numai pentru scos pete?

Primul bloc. O sală dreptunghi-
ulară. Răcoare. Lumina scăzută. O
candelă uriașă, lîngă un Crist pe

cruce. Iar deasupra, încremenite,
mute, în bernă și cu panglici în-
doliolate, drapelele tuturor țarilor
care au dat jertfă Molochului naz-
ist.

— Un singur drapel lipsește —
a șoptit cineva, lîngă mine.
Am ridicat privirea.

Da. Lipsește drapelul Germaniei
hitleriste.

În vitrine uriașe, înapoia imen-
selor geamuri, munți de păr de
copii. Păr blond în bucle, negru

cu cîrlionți, șaten ondulat, neted,
codițe cu panglici, o funduliță
decolorată, prinsă de o șuviță...

Cînd am ieșit din al treilea bloc,
cei cîțiva care intraseră ca la bîlci
aveau fețele trase și ochii mici.
Cele văzute aci îi speriaseră, apoi
îi potoliseră.

Al treilea: lîngă poartă, o clă-
dire mică din zid. Înăuntru, două
cuptoare. La gura unuia din ele,
un buchet uscat detrandafiri, legat
cu fir subțire de sîrmă. Pe un mic

cartonaș, în franceză: „Rog așezați
modestul buchet în gura cupto-
rului pe unde a trecut Edwige
unica mea fiică, în vîrstă de 14
ani“.

★

De la Oswiecim ne-am întor-
ciarăși la Cracovia. Și de acolo am
pornit spre Zakopane, una din
minunatele stațiuni climaterice po-
loneze, cunoscută prin concursurile
internaționale de sporturi de iarnă.
Am urcat cu funicularul în vîrfu
munților Tatra, am făcut excursii
în pădurea de la 30 de kilometri
unde autobuzul care trebuia să ne
ducă la hotel ne-a făcut pozna.
Era cît pe-acî să pierdem trenul.
Am sosit în ultimul moment
avînd doar răgazul să împache-
tăm și să pornim spre casă.

★

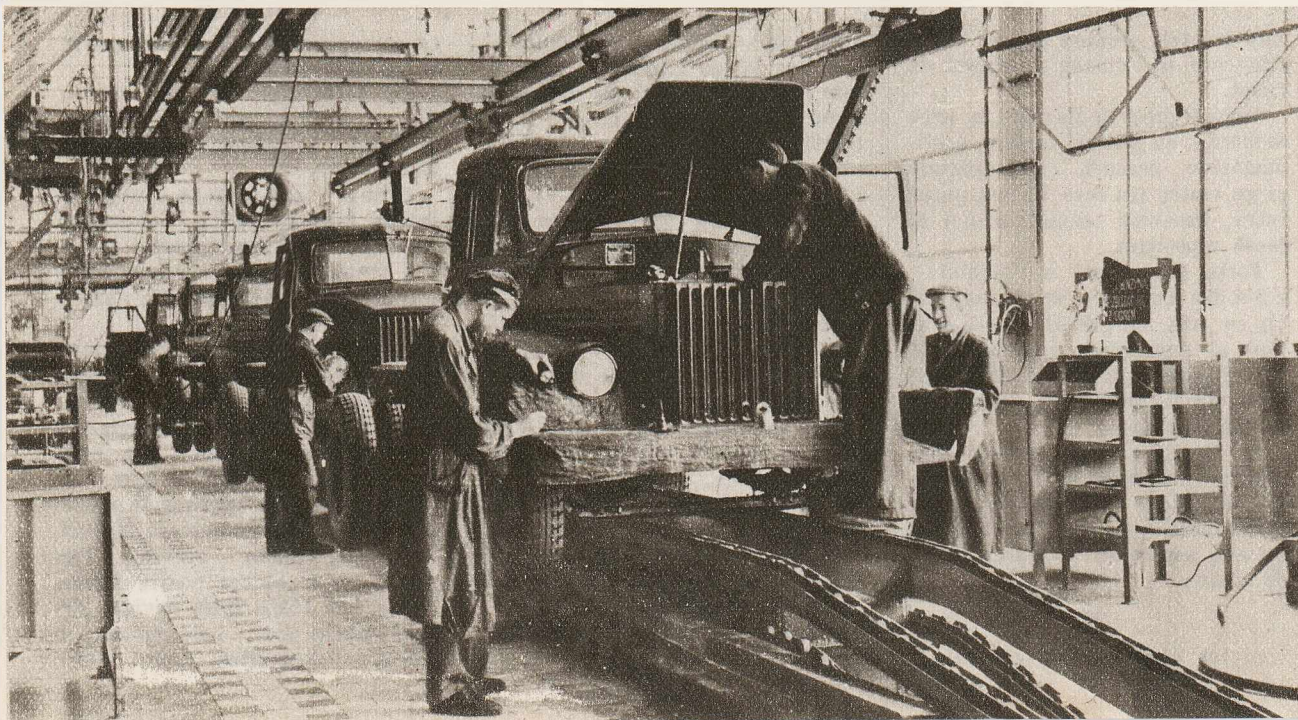
I-am cunoscut pe polonezi în
lagărele fasciste: erau dîrji și plin
de încredere. Ne-am reîntîlnit
după ani, în Polonia eliberată: la
fel de hotărîți, în construirea socia-
lismului, același optimism robust.

Mă gîndesc cu drag la zilele pe-
trecurte în Polonia. Aș vrea să
revăd Varșovia, să mă reîntîlnesc
cu prietenii dragi. Sper să-mi în-
deplinesc cîndva această dorință.

La 22 iulie poporul polonez sâr-
bătorește cea de-a 13-a aniversare
a eliberării sale, cu ajutorul ar-
matei sovietice, de sub jugul fascist.
Succesele poporului frate polonez
în acești ani sînt și succesele
noastre.

Urăm poporului frate polonez
noi izbînzii!

Curînd autocamioanele vor porni peste țări și mări, ducînd faima produselor industriei grele poloneze.

Moment

de

Dionisie
Șincan

Ilustrație de N. HILOȘI

D. ȘINCAN

La colțul casei lui Nuri stau patru bătrâni și se soresc. Este aici Nuri Said, stăpînul casei, Suleiman Kadri, hostangiul (ce-o fi căutînd el aici, cînd trebuie să fie la bostană?), Ali Burtosu, măcelarul, și Nemoli Nemet, cel cu măgărușii. S-au așezat cu toții pe niște pietroaie rostogolite din deal de Nuri acum vreo 20 de ani. Pietroaiele astea își au și ele povestea lor. Se spune că atunci cînd și-a pus în gînd Nuri să le care pînă în ograda lui, de-abia se însurase și își ridicase căsuța care se ține în picioare și acum. Cum o fi arătat căsuța la începuturile ei, nu știu, dar astăzi arată tare prăpădită. Lumea zice că Nuri de-aia s-a cocirjat, din pricina ușii prea mici. Căci sînt 40 de ani de cînd tot intră pe ușa asta. Și de cîte ori intră în casă, trebuie să se frîngă din șale ca să nu-și pălească fruntea. Căsuța e făcută din chirpici și acoperită cu stuf. Peste stuf, Azizé, nevasta lui Nuri, a tras, an de an, cîte o lipitură cu pămînt. Așa că acum căsuța parecă n-are acoperiș, ci o căciulă uriașă de pămînt pe care primăvara înverzesc ierburile.

Dar să ne întoarcem la pietroaiele lui Nuri. Pe vremea aceea Nuri semănase o jumătate de hectar de floarea-soarelui. În sat numai el pusese floarea-soarelui și sătenii îl cam luau peste picior. „Ce-o să faci tu cu floarea-soarelui, Nuri? Spargi toată iarna semințe?” Nuri dădea îndărătnic din cap. Semințele nu le-a spart el. În toamnă, cînd mai picau zile frumoase, veneau alții la Nuri să spargă semințe. Și el le dădea cu paharul, strîngînd pitacii în salvarii. Și fiindcă mai erau doritori de-o vorbă-două, se înșirau pe vine la spatele căsuței și sporovăiau d-ale lor, rozînd de zor floarea-soarelui. Nuri s-a gîndit atunci să care aici pietroaie, ca să aibă pe ce sta oamenii. La deal de așezarea lui era o carieră. A urcat într-o zi acolo și s-a opintit în cîteva pietre. Le-a tîrît el cum le-a tîrît cîteva metri. Pînă la urmă, însă, le-a scăpat la vale. Și pietroaiele au trecut prin zidul de chirpici ca prin brînză. Noroc că nu era Azizé acasă, că praf o făceau. Nuri a coborît coasta, scărpinîndu-se la ceafă. Acum zidul era spart. Noroc că pietroaiele se opriseră în vatră, altfel ar fi trebuit să le urce de la vale la deal și ar fi fost mai greu. Împăcat că n-au feșit lucrurile mai prost — mare e Alah! — s-a apucat și a scos pietroaiele din casă. Apoi a făcut zidul la loc. De ce să te mîni? Toate se potrivesc bine pînă la urmă. De atunci au rămas pietroaiele aici și, an de an, oamenii s-au obișnuit să se strîngă la Nuri la cîte o vorbă-două și să clîntăne semințe.

Al doilea bătrîn din cei care se soresc pe pietroaie este Suleiman Kadri, hostangiul. El e cel mai tînăr dintre ei. Dar pe cit este de tînăr, pe alfit de alb îi e barba. Ba chiar îi tremură puțin mîinile uscate. Poate că mîinile îi tremură din pricina tutunului; mai știi? Suleiman Kadri fumează ca un șarpe și numai tutun nefiert, din cel din care, dacă tragi un fum, îți arde bojocii de tare ce-i. Suleiman este numit în sat și Bostangiul. Toată averea lui a fost un singur hectar de pămînt, pe coasta din spatele cimitirului turcesc. Nu se putea face mare lucru cu el, așa că Suleiman a pus aici în fiecare an bostană. Toamna, cînd se coceau pepenii, Kadri se întovărășea cu Nemoli Nemet, cel de-al treilea bătrîn aici de față, și porneau împreună cu pepeni prin satele din jur și la tîrg. la Medgidia. Nemoli Nemet avea o cotigă la care înhăma doi măgăruși. Niciodată nu s-a putut lipsi Nemet de măgărușii lui. O pereche i-a murit, dar de la ei i-au rămas alți doi. Și cu aceștia din urmă l-au apucat bătrînețele.

Acești trei bătrîni au intrat în gospodăria colectivă cu tot avutul lor. Dintre ei, doar Suleiman Kadri mai lucrează. Că bostana gospodăriei

i s-a dat în grija lui, ca unul care toată viața n-a făcut altceva decît să se învîrtească în jurul pepenilor. Nemoli apare toamna, cînd se sparge bostana. Prinde din turma de oi a gospodăriei foștii lui măgăruși, îi înhamă ca pe vremuri și se duce la bostana lui Kadri din spatele cimitirului. Numai că acum nu mai hoinăresc prin sate strîngîndu-și marfa, ci o duc la gospodărie, în deal, unde a fost curtea lui Urdădul.

Al patrulea bătrîn, Ali Burtosu, are o faimă nu tocmai frumoasă. În tinerete a fost geambaș. Peste șapte sate era cunoscut pentru tocmelele lui cumplite. Înafară de asta, toamna, cînd se răcoarea timpul și după ce se spărgeau bostanele, se îndeletnicea și cu tăierea de vite. Cumpăra oi și cai bătrîni, îi tăia, făcea ghiudem și-l angaja căraș pe Nemoli Nemet cu măgărușii lui, după ce acesta își termina hoinăreala cu Suleiman Kadri. Toată iarna dădeau ocol satelor, vînzînd tatarilor carne de cal sau de oaie. Nemoli Nemet a fost martorul multor tocmele și el știe cîte parale au înghițit salvarii lui Ali. Cu toate astea, tot sărac a rămas Ali. Singura lui avere este burta, o frumusețe de burta care lămurește ce făcea Ali cu banii, după ce-i cîștiga. Din primăvară pînă-n toamnă Ali își prăpădea bănelul în tîrg la Medgidia, unde învîrtea un fel de geambășie. Trăgea cîte un chef de urlau hogii și imamii în toată Dobrogea, huluindu-l și blestemîndu-l. Ca să le închidă gura, Ali s-a dus într-o vară la Mecca. La întoarcere nimeni nu i-a spus Hagiul, așa cum s-ar fi convenit. Și pe Ali l-a durut în cot de asta! Ciți hogi și imami fuseră la Mecca?... El tot fusese! În loc de Hagiul, i-au spus Burtosu. Și Burtosu i-a rămas numele. Dintre cei săraci el e singurul cu burta și asta îl înveselește. În gospodărie n-a intrat. El de ajuns că s-a virit acolo Neazi, fiu-său. Neazi n-are apucături de negustor. El e om de treabă, muncitor, mare hergehegiu. Lui îi spun oamenii maestru crescător de cai. Dacă stai bine și te gindești, și asta e ceva!

Acești patru bătrîni și-au rămas credincioși din tinerete. Oamenii îi respectă pentru bărbile lor albe, pentru anii care au trecut peste umerii lor. Din cînd în cînd, se strîng pe pietroaiele lui Nuri și tăifăsuiesc, trăgînd tutun nefiert din pipele de lut. Astăzi Suleiman a picat și el în sat. De o săptămînă stă la bostana gospodăriei, așteptînd să rupă primul pepene care se va coace. Așa a făcut el mereu, de 30 de ani încoace, și nu se poate ca acum, oricît i-s-ar fi muiat balamalele, să nu-și îndeplinească obiceiul. A coborît în sat numai ca să-și ia o provizie de tutun. Nepoții l-au uitat cu totul, prinși cu alte treburi la gospodărie. Măcar Izmet, fiul lui Olmaz Ciorabai, ginere-său, să-și fi adus aminte de el. Dar și asta e cu capul în nori și mort după tractoarele S.M.T.-ului. Uite la el cum țopăie în jurul fierăraiei aleia care a încremenit în drum. Ah, bine-i face, că-i scoate sufletul!

Într-adevăr, Izmet e în mijlocul drumului. Tractorul lui nu mai vrea să urce dealul. Și ceea ce-l înfurie mai mult nu e stricăciunea pe care o are motorul. Nu, nu e asta! Îi e necaz că s-a oprit chiar în fața casei lui Nuri Said. Cînd începuse să urce dealul el îi văzuse pe bătrîni stînd la taclale pe pietroaie și se simțise mîndru că o să le treacă pe sub nas cu tractorul. Mai ales pe Ali Burtosu avea el necaz. De pe cînd era mic acesta-l tot necăjise cu porecle care — după el — nu i se potriveau. Cînd îl prindea, îi făcea vîrtej în cap cu degetul cel mare îndoit, de-l treceau toate nădușelile. Acum, că s-a făcut mare, și Ali tot îl mai sicie! I-ar fi arătat el că știe mai multe, cu toată tineretea lui. Ar fi accelerat motorul și le-ar fi trecut prin față ca o nălucă, cu toate că nu e voie să pui mașina pe goană, și mai cu seamă la deal... Ei, dar damblaua tot și-ar fi făcut-o. Pe cînd acum, afurisitul de tractor, pîr, poc, s-a înțepenit în drum.

Izmet îi dă ocol plin de furie. Îi ridică tablele de pe bot și se viră cu jumătate trup înăuntru, peste motorul înfierbîntat. Numai dosul i-a rămas afară, ca să-l vadă bătrînii.

— Ei, Izmet — îi strigă Ali Burtosu — vezi că te trage fundul înapoi! He-he-he! — rîde el într-un colț.

Izmet se face că n-aude. Își dă seama că nu-i cuvincios ce a făcut, întorcîndu-le spatele celor bătrîni — e și bunicul Suleiman acolo — dar n-are încotro. Mai stă puțin, ca să arate că nu din pricina vorbelor Burtosului își trage el dosul înapoi. Își scoate apoi capul din mașinărie, se șterge pe mîini cu niște cîlți și trece de partea cealaltă. Știa el că tot bujiile-s de vină!

— Izmet. Ei, Izmet geanabet¹⁾ — nu se lasă Ali — cît îmi dai să-ți fac calul ghiudem?²⁾

— Ali-acai²⁾, ai să-ți rupi dinții-n ghiudemul ăsta.

E mai mult ca o necuviință. Ali mai are un singur colț în gură și nu se simte prea bine cînd i se amintește de asta. Suleiman îi prinde privirile mîniate și roșește. Doar Izmet e nepotu-său! Prost l-a mai crescut Olmaz, tare prost!

— Lasă-l, Ali — îi spune el Burtosului. Nu-l înțepa cu ace, că te-mpunge cu coarnele.

Izmet aude, dar suflă cu nădejde într-o bujie care s-a-necat în ulei. Dracu'să le ia și bujiile astea! De cînd se tot lauda moș Mija, directorul, că o să scoată atelierul mobil din curte și o să-l trimită din brigadă-n brigadă. Pentru un fleac, mereu trebuie să fugi la stațiune cu tractorul.

Izmet se uită la soare. A urcat bine de tot pe cer și parcă o să-l audă pe Mîrza, șeful brigăzii, strigînd că umblă ca după mort. Pînă acum trebuia să înfigă și plugul în brazdă pe miriște și el s-a oprit la Nuri, în fața casei... Iar bătrînii ăștia îl mai iau și peste picior.

— S-aduc mîgărușii mei să te scot pe deal! — îl aude el pe Nemoli Nemet.

Ali rîde iar: he-he-he!... Lui Izmet îi sare țandăra.

— Nemoli-acai, du-ți mîgărușii la Ali-acai. Scoate el ghiudem din ei. Tractorul lasă-l în pace. N-ai să faci sită din coada mîgarului. Nici pe-ai tăi, Nemoli-acai, n-ai să-i agăți de tractor.

Nuri intervine și el, privindu-l pe Izmet mînios, drept în ochi, dar adresîndu-se lui Nemoli:

— Dacă mîgarul te lovește, nu-i întoarce lovitură. Ce știe el?

Izmet își inghite limba. Furios, strînge bujia în locașul ei. Dracu' să-l ia de tractor, acum trebuie să meargă.

Suleiman, ca să împace lucrurile, schimbă vorba:

— Unde ari, Izmet?

La asta trebuie să răspundă, n-are încotro.

— Lîngă bostană, Suleiman-acai. Ogor pentru bostana de anul viitor.

Suleiman devine atent. Bostana nu-l lasă indiferent.

— Vino-ncoace, Izmet.

Tractoristul se apropie încrunțat și bănuitor. Iar au să-i tragă cîteva după ceafă? Bătrînii îl privesc mai mult curioși, decît supărați. Doar Ali Burtosu se uită mai dintr-o parte. Încă mai e furios.

— Stai jos, Izmet! — îl îndeamnă Suleiman. Ia spune-mi: cum mai stau treburile la voi, la S.M.T.?

Și Izmet își primește porția de semințe. Se gîndește la Mîrza, la cearta care va urma. Acum însă nu mai poate da înapoi. Oamenii i-au arătat prietenie și el trebuie să le răspundă la fel.

Povestește încet ce s-a mai întîmplat. Pe măsură ce vorbește, se înfierbîntă. Își aduce aminte de fostul director și-l face cu ou și cu oțet; îl vorbește de bine pe moș Mija, noul director, dar îl scarmănă pentru atelierul mobil pe care-l tot promite. Iaca, de-aia se oprește tractorul cînd îi-e lumea mai dragă. Le dă vești bătrînilor despre înșurătoarea lui Adam Sever și, puțin stînjinit, le povestește cum l-au convins pe Anton Anghel, tatăl Anuței, să renunțe la cununie cu popă.

Izmet ride sfios, atent la fețele bătrînilor. Ce vor spune ei?

Dar bătrînii clatină din cap. Ce să spună? Asta nu e bine. Chiar dacă Anton Anghel e creștin, nu e bine!

Izmet sare cu povestirea la brigada lui de tractoriști, numără locurile arate și vorbește cald, părintește, de grîul pe care au început să-l secere, ca și cum ar fi al lui.

— Suleiman-acai, fîi fac un ogor de bostană pe cîinste. La anul o să ai patru hectare în plus.

— Patru hectare? — se miră Suleiman. Tu minți, Izmet!

— Nu mint! Sabri, președintele, mi-a spus să ar cu patru hectare mai mult. Și plecîndu-se la urechea moșului: — Zice că mai are nevoie de un camion. De unde să-l cumpere, dacă nu din banii ce s-or lua pe pepeni?

Apoi își amintește că trebuie să plece. Sare în picioare și se înclină în fața bătrînilor.

— Să aduc o mînă de ovăz, poate se mișcă tractorul! — mîrșie Ali Burtosu, care n-a uitat înțepăturile. Dar Izmet nu-și mai aduce aminte de ce-a fost și zîmbește.

— Lasă, Ali-acai, ai să vezi că pleacă și fără ovăz!

Urcă pe tractor, apasă de accelerator și motorul se zbrîlește cumplit. Apoi se zmucește și o ia la goană întocmai cum gîndise să facă Izmet cînd o urca dealul. Într-o clipă a trecut peste creastă și duduitul se pierde în adîncul stepei.

Bătrînii își fumează mai departe pipele. Într-un tîrziu unul dintre ei oftează:

— Buni băieți! Iuți la treabă! Cam răi de gură. Nu se uită că ai părul alb. Dacă n-ai dreptate, nu-și pleacă fruntea, chiar de-ai avea o sută de ani. Altfel era pe vremea noastră... Hei!...

1) Geanabet=afurisitule
2) Acai=vere

notăm!

→ Într-un an de activitate — primul de la înființare — atelierele cooperativei „Precizia” din Arad au livrat peste 20.000 de ceasuri, care s-au dovedit tot atît de bune ca și cele din import.

După proiectele de viitor ale cooperativelor de la „Precizia” Arad, peste trei ani vor livra anual cite 60.000 ceasuri de masă.

În fotografie: ceasurile de masă se asamblează în serie. Iat-o, la o astfel de operație, pe tînăra montatoare Elena Bondar, fruntașă a secției.

Fotografie de L. WEISS

↑ La Tulcea au fost construite și date recent în completă folosință hale frigorifere bine utilitate pentru congelatul și depozitul peștelui. În noile hale se adună rezerve de pește pentru perioada cînd încetează pescuitul, Dunărea fiind înghețată.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

↑ Mestierii de la cooperativa „Voința” din Arad au reușit să producă pentru prima oară în țară umbrele de ploaie și de soare. Producția lunară e de 2.000 umbrele.

În fotografie: cîteva din ultimele modele de umbrele fabricate la cooperativa din Arad.

Fotografie de L. WEISS

↑ La G.A.C. din comuna Silistraru, raionul Brăila, au fost puse bazele unui nou sector de activitate: creșterea oilor. Cum industria textilă are nevoie de lînă fină, gospodăria a început să crească oi de rasă Merinos. Tînărul Culiță Ilie, cîobanul colectivelui, îngrijește cu multă pricepere aceste oi. Iată-l purtînd în brațe unul din primii miei Merinos născuți în acest an.

Fotografie de Ion CONSTANTIN

Printre alte produse, uzinele metalurgice „Unirea” din Cluj fabrică și utilaje de înaltă tehnicitate pentru industria textilă.

În fotografie, un aspect din hala de motoare. Se ambalează mașinile triplecarder pentru fabricile textile din țară. O asemenea mașină este lungă de 27 de metri.

← Fotografie de I. MICLEA-Cluj.

Pentru pescarii din Sîntu Gheorghe, un important centru piscicol în Delta Dunării, s-au construit locuințe noi, un club cu o sală de spectacol și o sală de sport.

În fotografie: cîteva din noile locuințe ale pescarilor din Sîntu Gheorghe.

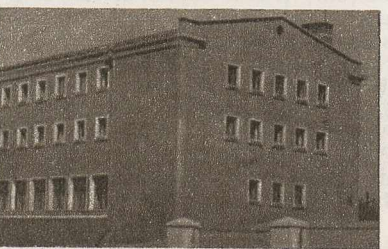
↓ Fotografie de Gh. CIOROBEA Constanța

→ Orașul Cernavodă, care în ultimii ani a devenit un important centru muncitoresc, a fost recent înzestrat cu o fabrică modernă de piine.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

notăm!

Cu chitara

Din lucrările lui
N. GRIGORESCU

Studiu pentru „Alene”

Cu donița la apă

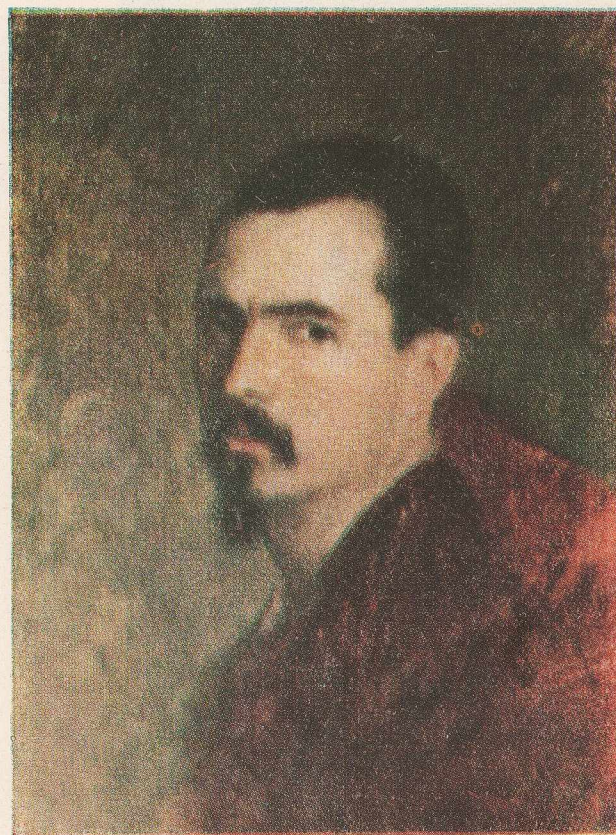

FLACARA

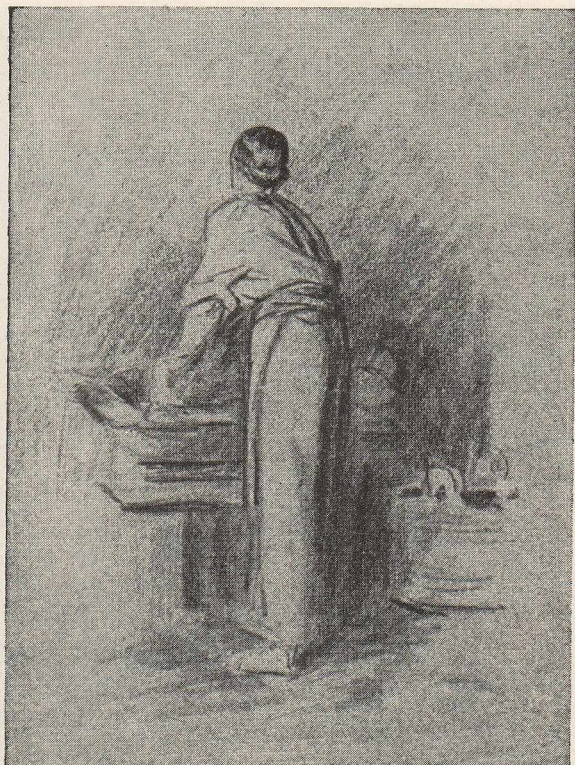
N. GRIGORESCU
Țărană în interior

N. GRIGORESCU
Paznicul de la Chailly

N. GRIGORESCU
Autoportret

Spălînd rufe

La strînsul fînului

Femeie lucrînd

PROFESORUL de „ZUGRĂVITURĂ”

N. Grigorescu

În dimineața zilei de 11 iulie 1861 rarii cititori ai *Monitorului Oficial al Moldovei* aflau cu mirare că un tânăr, un anume Nicolae Grigorescu, a pictat o întregă mănăstire — Agapia — realizând acolo o serie de tablouri deosebite prin „adevărul și vivacitatea coloritului lor”... Dar nu era numai atât. Lucru senzațional pentru acea vreme: junele zugrav întemeiasă la Agapia și „prima

această ctitorie, Grigorescu, dintr-un sentiment de datorie, se pune la dispoziția Ministerului. Ministrul Cultelor îi spune:
— N-avem nevoie de d-ta.
— Atunci?
— Atu ci, nimic. Să-ți vezi de treabă!

Intr-adevăr, Nicolae Kretzulescu, ministrul de resort, nu avea ce face cu acest bursier. Grigorescu nu voise să urmeze nici măcar cursurile de la *École Nationale des Beaux-Arts* și, după doi ani de practică, se reintorsese cu oarecare

așezări noi, miniștri noi — numai răspunsul fu pentru Grigorescu același:

- Nu-i nici un toc vacant.
- Dacă nu-i, nu trebuie.

În fine, în 1869, când Grigorescu se stabilește definitiv în țară, prietenul său, renumitul om de știință și cultură dr. C. I. Istrati, ne relatează cum pictorul a încercat pentru ultima oară „să ocupe un loc de profesor la școala de arte frumoase, dar locurile — eu zic tot din fericire, cunoscând caracterul lui Grigorescu și mediul deprimant și egalizator al școalelor noastre — erau toate ocupate. Un altul, și cu *Liceu*, ocupase deja catedra ce ar fi trebuit să i se dea lui”.

Tot doctorul Istrati istorisește o neizbutită încercare a lui Grigorescu de a deveni profesor particular de desen: „În extrema sa amabilitate și dorind a fi mai mult decât afectuos cu un amic al său, îi propuse a da câteva lecțiuni, onorifice bineînțele, la două fete ale sale, care aveau bune dispozițiuni la pictură. Se fixă ziua. Grigorescu trimite un șevalet, căci ședea aproape... și în fine, la ziua fixată, se prezintă cu mai multe ulcele frumoase pe care le adusese din piață. Lecțiunea — căci a doua nu mai avu loc — dură aproape două ore. Bietul Grigorescu era mai emoționat ca tinerele sale eleve; el era nervos, transpira și, în fine, s-a ostenit mai mult decât se poate crede! Rezultatul? Au rămas două ulcele și un măr, admirabil vopsite de nemuritorul Grigorescu, în singura lecțiune de desen ce a dat, afară de cele date fiului său!”...

Se pare că aceste tinere erau nepoatele lui Ion Ghica și că Grigorescu, în urma eșecului său didactic, a recomandat să fie înlocuit (ca și mai târziu, atunci când Spiru Haret i-a propus, în 1898, direcția Școlii de Belle-arte) cu colegul său, pictorul Gh. D. Mirea.

Doctorul Istrati ne spune că nici nu și l-ar fi putut închipui pe Grigorescu venind regulat la școală, chinându-se cu copiii și făcând an de an același lucru, „supus la toate mizeriile și exactitățile vieții profesoriale, ar fi fost peste putință pentru el, sau s-ar fi omorât înainte de vreme”...

Și, totuși, înainte de plecarea sa în Franța — în 1859 — Grigorescu a fost efectiv directorul școlii de pictură a mănăstirii Agapia!

★

În cei trei ani cât a lucrat și locuit la mănăstirea Agapia — după ce termină cu zugrăvitul rămânându-i destul timp liber — meșterul Nicu s-a gândit că n-ar fi rău

să învețe și pe alții pictura bisericească; și atunci s-a apucat să înjghebeze o școală de desen și de pictură.

În anul 1859, mica lui unitate de artă plastică începuse să și funcționeze, după cum rezultă dintr-un dosar aflat la Arhivele Statului referitor la „Școala de desen și înființarea școlii de fete de la M-rea Agapia”.

Ne-a rămas mărturie corespondența prin care măica stareță ruga „onorata comisie pentru regularizarea averilor bisericești” să-i verse sumele necesare în vederea procurării „obiectelor necesare acestei școli”. Lista cuprindea, printre altele: „modeluri figurale, hîrtie de desen, creioane, gumelastice, tuș, peneluri, o statuie, culoare preparată, peneluri și necesariile de lucru”.

Iar pentru examenul final, care promova elementele bune, stareța solicita: „modeluri, culoare, acuarel...”

Pricina cererii era de bună seamă îndreptățită, deoarece — preciza referatul — „trebuie profitat de timpul în care dumnealui, dl pictor Nicu Grigorescu, este aicea întru lucrul bisericii mari din această mănăstire Agapia”. Și arhimandrita aducea la cunoștința oficialității, chiar evenimentul deschiderii școlii de desen „cu un număr de câteva copile care au și înaintat pre cit au fost cu puțință — una din ele însă cu deosebire, care a și început a lucra în culoare...”

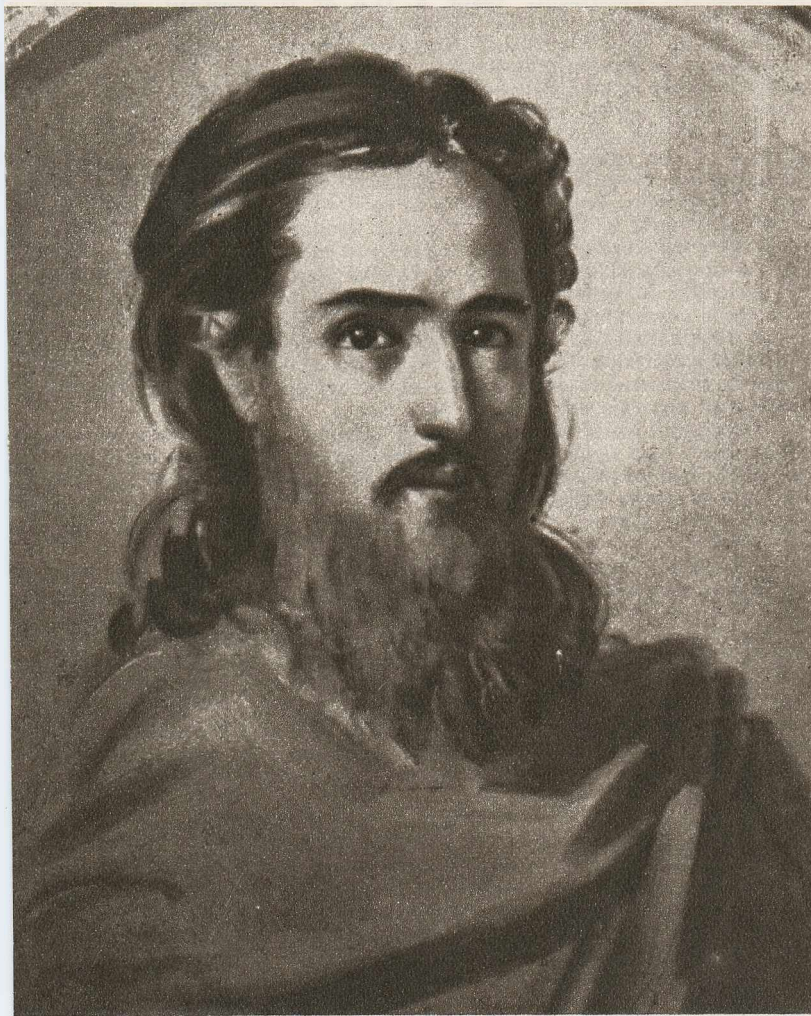
Un an după, tot în luna februarie, stareța revine, rugînd să i se dea de astă dată: „estompuri de pele, hîrtie colorată, toate de calitate bună” — deoarece „elevele, lipsindu-le acestea, pierd timpul zadarnic”...

Din păcate nu ni s-a păstrat nici o altă mărturie din partea cucernicilor eleve în legătură cu această școală, pornită la început empiric, iar mai apoi, în ultimul an al șederii lui Grigorescu, organizat, însă funcționînd și schiopătînd în chipul cel mai oficial...

Din scurtul raport pe care l-am citat, rezultă că meșterul Nicu reușise să formeze cadre și chiar o elevă, care, cum glăsuiește raportul, pcrnise „a lucra în culoare”.

Aceasta a fost înfiia și ultima oară cînd i-a fost dat lui Grigorescu să fie profesor de desen și de pictură.

Barbu BREZIANU

Prorocul Danil, zugrăvit de Grigorescu în interiorul mănăstirii Agapia. Se presupune că ar fi autoportretul artistului.

școală de desen și pictură pentru călugărițe”.

★

Latura didactică a activității lui Nicolae Grigorescu este puțin cunoscută. Din amintirile prietenilor săi (Alexandru Vlahuță, N. Petrașcu, V. Cioflec, C. I. Istrati), aflăm câteva amănunte în legătură cu stăruitoarea dorință a pictorului de a ajunge profesor la Școala de Belle-arte din București.

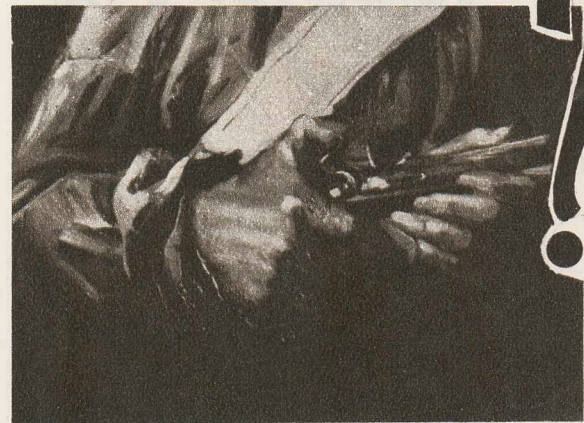
După doi ani de studii la Paris, ca bursier — cînd s-a reintors pentru înfiia oară în țară, în Capitală se vorbea cu înfrigurare de înființarea Școlii Naționale de Belle-arte. Dornic să ia și el parte la

experiență pictoricească, dar, firește, fără patalamaua care să-i îndreptățească numirea. Pare chiar puțin probabil că, după ce luptase pentru a putea practica o pictură în aer liber, departe de zidurile vetuste ale Școlii din Paris, și cînd mai avea dreptul încă trei ani să se bucure de un „stipendiu” de 200 galbeni — să se fi gîndit la o încadrare într-o sucursală care încă nu ființa.

Însă în 1867, cînd „iar îl cuprinde dorul de țară”, Grigorescu se prezintă încă o dată în fața ministrului și reînnoiește cererea.

„Multe se schimbă-n țară în acești trei ani din urmă — serie Vlahuță —: domnitor nou, legi și

FotoGHICITOARE

Neatent, fotograful nostru a prins pe peliculă doar jumătate dintr-un celebru tablou al unui pictor clasic român. Sinteți rugați să ghiciți despre ce tablou e vorba și cine este autorul.

(Răspuns la pag. 26)

Cine este generalul Norstad

Un bărbat înalt, cu alură sportivă, cu maxilarele pătrate, cu privirea obtuză. Lauris Norstad a împlinit abia 50 de ani și ocupă, în ierarhia militară occidentală, fotoliul cel mai înalt. La cartierul general de la Rocquencourt, comandantul suprem al forțelor armate N.A.T.O. acordă audiențe membrilor Congresului american, membrilor guvernelor atlantice și atlantizate, ofițerilor superiori din comandamentele N.A.T.O., ziaristilor amatori de „bombe“ și uzinformare — face declarații, dă interviuri, se oferă fotografiilor din profil, din trei sferturi, sau din față. Iar în orele libere, în diferite saloane selecte ale Parisului, participă la recepții, la serate, la ceaiuri, la reuniuni de tot felul, cu caracter diplomatic, sau militar, sau monden. Nihil sine Norstad!...

„New-York Times Magazine“ îi publică fotografia. „Schweizer Illustrierte“ ni-l înfățișează alături de doamna general, la vânătoare, citind „L'Illustré“ (care a făcut cu generalul un amplu reportaj fotografic), ba chiar ne-o prezintă și pe fiica lui, în vîrstă numai de 19 ani. Despre „Paris-Match“ ce să mai vorbim? I-ar publica fotografia și în mărime naturală dacă... ar avea loc. Altminteri, scrie un ziarist american, domnul general este de „o modestie care frizează aproape complexul de inferioritate“. Vă închipuiți ce s-ar întimpla dacă ar fi mai orgolios!

Mama lui a fost de origine suedeză. Tatăl lui, preotul luteran Martin Norstad, era norvegian. Odrasla s-a născut la Minneapolis, în Statele Unite. Voia să urmeze dreptul, dar o vacanță petrecută la Fort Riley (Kansas) i-a trezit interesul pentru cariera militară. De aceea n-a ajuns la barou, ci la West Point, Academia militară americană, unde și-a descoperit vocația pentru cavalerie. Nu știa, probabil, că peste două decenii va încăleca mîrtoaga N.A.T.O.-ului, cam desălată după cursele cu obstacole ale predecesorilor săi, Ridgway și Gruenther. Altminteri nu se explică de ce a renunțat la cavalerie și a trecut la aviație. Pentru că, după cum arată un biograf al său, superiorii lui Norstad „erau de părere că nu era potrivit ca pilot“. Drept care a devenit ofițer de stat major.

Almanahul din 1930 al Academiei de la West Point nu îl mîngie cu aprecieri prea elogioase. S-a distins, în cursul studiilor, numai la baschet și în corul cadeților. La matematici conta ca repetent. Și avea „o dorință nestăvilită de a dormi“, care — după cum ne informează „New-York Times Magazine“ — „persistă încă și astăzi“. Cu toate acestea, ziaristii occidentali au descoperit că generalul Lauris Norstad este „un filozof în uniformă“.

Se știe că problema raportului dintre gîndire și existență acaparează întreaga activitate a unui filozof. Cum ar putea deci să fie filozof un om care doarme, adică un om care nu prea are timp nici pentru gîndire și nici pentru cunoașterea existenței? Întrebarea este legitimă și nu poate afla răspuns afirmativ decît în cazul cînd „filozoful“ în chestiune devine comandantul suprem al unei organizații agresive. Pentru un masacru de oameni, un general belicos găsește totdeauna timp. Și exemplul ni-l oferă însuși Norstad: în 1944, în calitate de șef al statului major al flotei a 20-a aeriene americane din Pacific, a ordonat aruncarea bombei atomice asupra orașului Hiroshima. Aceasta nu i-a cerut un efort de gîndire excepțional și nici preocuparea pentru existența milioanele de femei, bătrîni și copii japonezi. Un ordin scurt — și apoi se putea culca liniștit. Crima a fost săvîrșită de un ofițer inferior care a sfîrșit într-un ospiciu de nebuni.

De altfel, generalul-filozof pare a fi un idealist, după modul cum rezolvă problemele filozofice. Lumea materială nu ar fi, după el, decît

Desen de Radu DRĂGAN

o simplă umbră a lumii ideilor. O bombă nu ar fi decît „ideea“ pe care ne-o facem noi despre bombă — și, în consecință, ea nici nu a explodat. Un măgar nu e nici el altceva decît produsul ideii despre măgar, așa cum un nebun care se crede general ar fi cu adevărat general și nu nebun — cu toate că n-are aptitudini decît pentru baschet și pentru... somn. Firește, numai cînd măgarul i-ar zvîrli o copită în cap, s-ar putea pune problema raportului dintre „ideea“ despre copită și realitatea copitei. Pînă atunci, însă, generalul Norstad continuă să fie nu numai comandant de bandă atlantică, ci și filozof platonician.

Se știe foarte bine că „statul ideal“ al lui Platon era conceput ca fiind constituit din

pamflet
de
HORIA LIMAN

trei caste: filozofii-conducători, străjine pentru menținerea ordinii și agricultorii care, împreună cu meseriașii, trebuiau să asigure pentru toți, prin munca lor productivă, hrana și celelalte bunuri materiale ale vieții. În concepția „filozofului în uniformă“, casta I ar fi magnații americani, casta a II-a ar fi generalii, iar casta a III-a, toți ceilalți. Lumea însăși ar fi compusă din Statele Unite și coloniile ei. Este limpede că „filozoful“ revistelor ilustrate din Occident n-a apucat să ajungă la dialectica materialistă. Poate din pricina predilectiei pentru somn? Sau poate să-l fi lovit totuși vreo copită — și nu o idee despre copită — pe vremea cînd era cavalerist?

Fapt este că, pînă una-alta, „filozoful“ lui Morgan, Rockefeller et Co. pare a ști mai puțin despre Platon decît despre caste. El n-a aflat despre filozofia lui Democrit, dar știe destul de multe despre atom și despre vid. Bineînțeles, în felul lui și nu al lui Democrit. El nu spune: la baza lumii existente se află două principii: atomul și vidul. El declară, în orele cînd nu sforăie: la baza a tot ceea ce există se află bomba atomică; ea ne va ajuta să transformăm în vid tot ceea ce nu este Statele Unite. Și se umflă în pene nefilozofice: „Uniunea Sovietică poate fi atacată din toate patru părțile, de la peste 250 de baze militare înaintate americane din străinătate“. Repetent la examenul de pilot, călărețul de gloabe atomice a întîrziat și la strategie: el nu știe că drumul de la bazele americane la teritoriul sovietic nu este mai scurt decît acela care duce de pe teritoriul sovietic spre bazele americane.

Generalul Norstad cere „o forță echilibrată desfășurată pe poziții înaintate“, care să „accepte incursiunea, sau să apese pe butonul panicii, lansînd războiul nuclear“. După cum se știe însă, „forța (lui) echilibrată“ a fugit cu coada între picioare din Egiptul neînarmat și abia își trage sufletul în Algeria răscolită, cu toate că poartă aceeași ștampilă N.A.T.O.

Un ziarist american spunea despre el că — asemeni lui Eisenhower, Ridgway, Gruenther, Douglas Mc Arthur, care i-au precedat la comanda N.A.T.O. — generalul Norstad ar fi un produs al „expansiunii explozive a Statelor Unite în întreg cuprinsul lumii“. Și caracterizarea conține foarte mult adevăr. Expansionismul american „în întreg cuprinsul lumii“ are nevoie de oameni care să fie dispuși, oricînd ar primi un ordin din cabinetele capionate ale Wall-Streetului, să „apeșe pe butonul panicii, lansînd războiul nuclear“. Generalul Mc Arthur s-a dovedit a fi un asemenea om, dar a fugit din Coreea într-un mod rușinos. Generalul Ridgway n-a avut o soartă mai bună. Cine-i garantează, lui Norstad că va avea mai mult noroc?

Un ziar american scrie negru pe alb: „Cu prilejul primelor vizite pe care le-a făcut în capitalele țărilor membre ale N.A.T.O., generalul Norstad a constatat că guvernele erau unanim de acord cu faptul că alianța constituie fundamentul esențial al politicii lor externe. A aflat însă, în schimb că popoarele nu cunosc scopurile și activitatea N.A.T.O. Această lipsă de înțelegere din partea publicului... a contribuit la cererea popoarelor cu privire la reducerea sacrificiilor financiare și omenesți necesare menținerii unei poziții militare efective“.

Ziaristul american minte numai pe jumătate: popoarele țărilor înjugate la carul N.A.T.O. nu se pronunță împotriva politicii de înarmare pentru că „nu cunosc scopurile și activitatea N.A.T.O.“, ci tocmai pentru că le cunosc. Și, orice s-ar spune, popoarele au un cuvînt greu de spus în această privință. Cît despre guvernele atlantice ale generalului Norstad, după cum se știe, sînt guverne de sezon. Și, în orice caz, nu pot constitui divizii. Lauris Norstad nu e tare la matematici, dar a aflat că $1 + 1 = 2$. În ani de zile de la înființarea N.A.T.O.-ului comandantii lui au fost mai mult în situația de a scădea, decît de a aduna. Iată de ce o revistă de peste ocean observă că Norstad „conduce mașina militară a organizației Pactului Atlanticului de Nord într-un moment în care bazele sale diplomatice și strategice sînt supuse la grele încercări“. Și acela care nu a izbutit să fie un pilot bun nu este de presupus că va deveni peste noapte un șofer bun... mai ales că, după cum am văzut, nopțile lui Norstad sînt lungi.

Lauris Norstad s-a născut însă din neam de vikingi. Vikingii erau, prin secolul al IX-lea, pirații apelor din apusul Europei. Ei au terorizat, la timpul lor, insula britanică și coastele Spaniei, Sicilia, și coastele Italiei și ale Africii, ba chiar au ajuns pînă la Constantinopol. Numai cîna neagră le-a rețezat avîntul. Este drept, din „gloria“ lor nu a mai rămas nimic. Dar amintirea lor nu e mai puțin întunecată.

Lauris Norstad, general comandant al unei organizații de pirați, este — în felul lui — un viking în viață. Popoarele, cunoscînd prea bine țelurile și activitatea lui, vor împiedica mina criminală de a apăsa pe „butonul panicii“. Iar „filozoful în uniformă“ va avea destulă vreme... ca să doarmă.

CEL BUN ȘI DENTISTUL CEL RĂU

schită de Sonia LARIAN

Aveam un dentist bun, blind, mic de statură și cu urechi foarte mari, simpatic, cu ochelari pe nas, pașnic și cu desăvîrșire chel. Cînd intrai în cabinetul său te întâmpina o atmosferă atît de îmbietoare încît uitai pe loc că te dor măselele. Dentistul, domnul Calistrat, te primea ca și cînd ai fi fost un vechi prieten cu care de mult voia să se întilnească fără a izbuti însă, iar faptul că avea să-ți scoată peste cinci minute o măsea era doar o coincidență, un accident lipsit de însemnătate; principalul era că te revede și că, atît el, cît și pacientul care avea să plece îndată cu 25 de dinți în loc de 26 cîți mai avea, se bucură din toată inima de această fericită întilnire. De altfel, domnul Calistrat nici nu scotea măsele — și cele 5 măsele pe care mi le-a scos aș putea considera că nici nu mi le-a scos, deoarece faptul că mi le-a scos totuși e o excepție.

— Eu am un principiu — spunea dînsul. Cît mai puțini dinți scoși! E ușor să scoți un dinte, mai greu să-l salvezi. Eu nu scot dinți decît dacă e vorba de un caz excepțional.

Gîndul acesta e oarecum, pentru mine, o mare mîngîiere, și, ori de cîte ori vreau să mușc într-o bucată de carne mai tare și nu izbutesc din cauza lipsei celor cinci măsele, mă înveslesc imediat și mă gîndesc cit de trist aș fi fost dacă mi-aș fi scos cele cinci măsele din principiu, și nu prin excepție. Domnul Calistrat era, fără îndoială, un dentist cît se poate de plăcut și simpatic. După ce se bucura cu tine, după ce te întreba ce-ți face nevasta, cum mai merg copiii, cîți ani mai au („îmbătrînim, domnule, îmbătrînim...“) te instala pe scaun și-ți povestea, în timp ce căuta un ac sau umbra după instrumente curate, sau se spăla pe mîini, o anecdotă.

Preparativele, agrementate cu anecdote și întrebări amabile, țineau multă vreme, așa că cele două minute de suferință care urmau păreau cu totul lipsite de importanță. De altfel, toți pacienții domnului Calistrat, de la babe pînă la eleve de liceu, exclamau cu duioșie admirativă ori de cîte ori venea vorba despre el: — Are o mîină atît de ușoară!...

După ce îți scotea — prin excepție, bineînțeles! — vreo măsea, domnul Calistrat o lua frumos în virful cleștelui și, cu un gest triumfal, plin de satisfacție, ți-o aducea în fața nasului, ca pe un trofeu ales. — Ia uite-o cum arată!

Și începea să-ți explice că puroiul a pătruns pînă nu știu unde, că măseaua nici nu mai are două rădăcini, ci numai una, și că, la drept vorbind, e de mirare cum de mai trăiești după ce ai avut în gură o asemenea măsea.

Pînă aci, totul e, în istorioara mea, firesc. Niciodată n-aș fi crezut că dentistul meu, bunul, blindul și pașnicul domn Calistrat ar putea deveni, cu chelia, cu ochelarii și cu urechile sale mari, subiectul unei întâmplări extraordinare. Și totuși așa a fost.

Într-o bună zi, acum vreo doi ani, am descoperit un lucru nemaipomenit: domnul Calistrat avea, pe lume, un frate geamăn, a cărui existență cu siguranță că nici măcar n-o bănuia. Și, ceea ce era mai ciudat, fratele său geamăn trăia în același oraș și era, ca și domnul Calistrat, tot dentist. Cînd l-am văzut prima oară pe al doilea Calistrat, fratele geamăn al primului Calistrat, am rămas înmărmurit: aceeași statură, aceeași chelie, aceiași ochelari, aceiași urechi. Ce să mai vorbim? Frații gemeni Calistrat semănau ca două picături. Dar cită deosebire de caracter!

Primul Calistrat era generos, plin de umanitate, un om care-și iubea semenii, care suferea și se bucura alături de ei. În schimb, fratele său geamăn, al doilea Calistrat, era ursuz, morocănos, acru și mizantrop. Cînd intrai la primul Calistrat, erai primit de la ușă, cu un zîmbet larg, care-ți strecura căldură în suflet. Erai gata să-ți deschizi inima în fața lui și să-i deslăștii orice. Ai fi plîns, dacă ai fi putut, pe pe umărul lui. Al doilea Calistrat, în schimb, nici nu ridica privirea cînd intrai la el, și, în ura sa față de oameni, abia de-ți răspundea la salut printr-un scurt grohăit. Natura a căutat desigur să ne dovedească, trimițînd pe lume pe acești doi frați, că există un echilibru universal, că ceea ce e prea puțin aici, e prea mult acolo, încît pînă la urmă toate se compensează. Primul Calistrat trîncănea atît de mult, încît amabilitatea sa îți dădea dureri de cap. În schimb, al doilea Calistrat nu scotea o vorbă, măcar să-l omori. Primul Calistrat te întreba ce și cum, se interesa mereu ce simți și îți alinta măselele ca pe proprii săi copilași. În schimb, al doilea Calistrat părea cu totul lipsit de orice fel de curiozitate, încît se putea întimpla ca, în discreția sa, să nimerescă din greșeală cu cleștele pe o măsea sănătoasă, socotind cu totul superflu să te mai întrebe sau să mai cerceteze prea amănunțit care anume e măseaua care te doare. Iar după ce îți scotea măseaua, o arunca îndată, cu multă scirbă, la coș, fără să ți-o aducă s-o mai vezi, în virful cleștelui. Primul Calistrat îți deschidea gura cu gingășie, al doilea Calistrat cu multă energie. Primul Calistrat se mișca încet și delicat ca o pisică, în schimb al doilea Calistrat îți umbra prin gură cu grația unei turme de hipopotami. Primul Calistrat era un om pedant peste măsură, niciodată nu l-ai fi văzut luînd în primire un pacient nou înainte de a se fi spălat pe mîini și de a fi fierț cu grijă instrumentele. În schimb al doilea Calistrat se ridica deasupra unor asemenea amănunte meshchine și, dintr-o superioară distrație, probabil, uita de fiecare dată să se spele pe mîini.

În sfîrșit, mai exista în viața fraților gemeni Calistrat un amănunt de ordin complimentar: primul Calistrat dădea consultații la el acasă, dimineața între 8 și 12, și primea pentru o plombă 50 lei. Spre deosebire de el, al doilea Calistrat dădea consultații la policlinică, după-amiază între 3 și 7, fără să primească însă, din mîna pacienților, nici un ban.

Anul trecut, întorcîndu-mă dintr-o călătorie, am aflat o întîmplare nemaipomenită în legătură cu frații Calistrat, pe care v-o povestesc așa cum am auzit-o. Se spune că un pacient sugubăț, care a fost să se consulte atît la primul Calistrat cît și la al doilea Calistrat și pe care o deosebire atît de mare de caracter la doi frați gemeni l-ar fi revoltat, ar fi prins într-o zi, într-un sac, pe cei doi frați, apoi i-ar fi schimbat între ei, punînd-l pe unul în locul celuilalt. Astfel, că, în ziua aceea, pacienții primului Calistrat ar fi fost întîmpinați în ușă cu un scurt grohăit neamical, iar pacienții de la policlinică, ai celuilalt Calistrat, ar fi crezut cu toții că au nimerit în rai, văzînd cît de amabil se poartă dintr-o dată cu ei dentistul. Începînd de a doua zi, însă, ca prin minune, ca și cînd locu în care lucrau ar fi fost fermecat, cei doi frați au început să se schimbe, luînd fiecare firea celuilalt: primul Calistrat era tot mai mizantrop, mai acru și mai morocănos. În schimb al doilea Calistrat devenea mai generos, mai simpatic și mai volubil.

TE VĂD!...
TE VĂD!...

Patinaj?... Balet?... As! Doar neglijența Sfatului Popular al raionului Stalin București, care a uitat să repare trotuarul de pe b-dul Magheru.

ORA 11
DIMINEATA

O gospodină care ia capetele trecătorilor de pe strada Nikos Belloianis din București drept aspiratoare de praf.

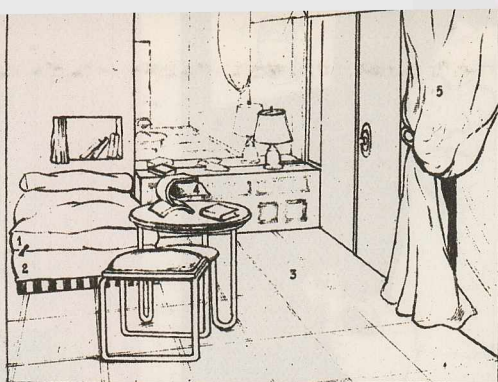
MODEL I. C. A. S.

Lada nu atît pentru conservarea, cît pentru dospirea gunotului și prășita de muste la o temperatură de 38°. (Vezi modelul în plin centrul Capital ei - str. C. A. Rosetti nr. 57).

APARTAMENTUL NOSTRU, PESTE CÎTIVA ANI

de inginer P. CORLĂȚEANU

Rezistente, ieftine, plăcute ca aspect, masele plastice pătrund din ce în ce mai adînc, în cele mai felurite sectoare. Chiar și în domeniul mobilierului și obiectelor din locuințele noastre, viitorul aparține maselor plastice. Și nu este de loc vorba de un viitor îndepărtat; astăzi instituțiile noastre de cercetări chimice lucrează cu febrilitate la realizarea unor materiale care vor servi pentru fabricarea mobilierului și diferitelor obiecte din apartamentele dv.

Poate că v-ar interesa să știți cîte ceva despre aceste materiale și poate că ați vrea să vă întrezăriți apartamentul din viitorii ani. Iată...

Să începem cu scheletul scaunelor și picioarele meselor. Lemnul lor de astăzi va rămîne doar o amintire. El va fi înlocuit cu laminate de acetat de celuloză. Poate că termenul acesta chimic nu vă inspiră încredere. Vă asigurăm însă că acest viitor „lemn“ al scaunelor dv. nu este inflamabil și rezistă pînă la o temperatură de 200 grade. El mai are și o altă calitate: rezistența — la tracțiune de 500 kg pe centimetrul pătrat, la compresiune de 400 kg pe cm p, iar la încovoiere, de circa 500 kg pe aceeași unitate de suprafață. Indiferent dacă va fi transparent, opac, sau colorat în cele mai diverse culori, acetatul de celuloză va avea aceeași rezistență și va fi realizat din aceeași surprinzătoare materie primă: bumbac purificat, tratat cu anhidridă acetică...

Imaginați-vă acum șifonierul. Gospodina casei îl va putea împinge numai cu o mînă, căci el va cîntări doar 10-12 kg. Biroul masiv va fi și mai ușor: 7-8 kg. Atît șifonierul, cît și biroul vor fi construite din materiale poroase, din polistiren, placate cu furnir. Dar ce mai este și polistirenul? — vă veți întreba. Ar fi greu de descris procedeul chimic prin care el se prepară din etilenă și benzen. Mai interesant de spus ar fi, poate, că acest material dur va putea avea transparența cristalului și va putea fi colorat în toate nuanțele.

Precis că vă interesează dacă o să puteți sta confortabil în fotolii, pe canapele și divane. Chimistii vă asigură că nu

veți imputa nimic elasticității acestora, în ciuda faptului că nu vor mai fi prevăzute cu arcuri. Locul acestora va fi luat de un material plastic poros, realizat din policlorură de vinil sau alte materiale și care va semăna destul de bine cu materialul din care se fac astăzi bureții de baie. Un metru cub din viitoarele „arcuri“ va cîntări numai 50 de kg. Greutatea lui va fi deci de cinci ori mai mică decît a plutei!

În ce privește perdelele, ele vor constitui o adevărată încintare pentru gospodine. Realizate din foi de policlorură de vinil, imprimate în cele mai diferite culori și desene, ele vor putea fi spălate de praf numai cu un burete muiat în apă...

Și bucătăria, și baia apartamentului își vor schimba aspectul. Eternul zornăit de vase sparte nu va mai fi auzit... Rășinile de uree formaldehidă se vor preface docile în tot felul de servicii de masă, fructiere și castroane incasabile. Mînuirea lor va fi o adevărată plăcere pentru tineretele gospodine.

Desigur că vă interesează și baia. O cadă de fontă, din acelea obișnuite astăzi, cîntărește circa 170 kg. Chimistii lucrează în prezent la realizarea unei cade din poliesteri. Și va cîntări mai puțin de 7 kg! Și ceva în legătură cu faianța de pe pereți: azi ea este casabilă și dă senzația de rece; plăcile de polistiren, colorate sau albe, care o vor înlocui, vor înfrumuseța baia dv. fără să mai prezinte dezavantajele actualei faianțe.

...Acestea sînt, pe scurt, cîteva din apropiatele utilizări ale maselor plastice în locuințele noastre. Fără a putea preciza ziua exactă cînd veți putea dispune în apartamentul dv. de toate obiectele descrise mai sus, vă asigurăm că realizarea lor nu are nimic de domeniul fantasticului, ci numai de domeniul experiențelor de laborator.

În desen:

1. Saltea pneumatică, termoizolantă, din poliuretana. Duritatea se reglează din ventil. 2) Divan fără arcuri, din material poros. 3) Pardoseală din durovin (policlorură de vinil dură). Absoarbe zgomotele și este ușor lavabilă. 4) Lampă electrică de masă. Pictorul din sticlă plexi, iar globul din material stratificat cu țesătură de sticlă, transluce. 5) Perdea din vinilin.

PRIMUL TURNEU, DAR NU ULTIMUL

SALLAY Margit și OTTROK Ferenc în „Bank-Ban“ de Verdi

Dacă plîna nu de mult, menționea, pusă pe afiș: „De la Teatrul X din București!“ era singură în stare să facă atractiv un turneu — iată că asistăm la instituirea unei alte tradiții: interesul crescînd al bucureșteanului pentru colectivele artistice din cuprinsul țării. Și dacă publicul Capitalei și-ar fi dorit de mult să vadă spectacole ca „Tîrgul din Sorocinsk“ sau „Vasul Fantomă“, fără să fie nevoit să-și procure un bilet... de tren pentru Cluj, recente spectacole date de Opera Maghiară din Cluj, la C.C.S. și Teatrul de vară „I.V. Stalin“, i-au oferit destule prilejuri de satisfacție: „Bank-Ban“ de Erkel — prima afirmare în genul operei a școlii naționale maghiare — „Bal mascat“ — operă mai rar jucată a lui Giuseppe Verdi — „Povestirile lui Hoffmann“ de Offenbach, „Năframa“ — un balet contemporan de Kenessey Jenő — „Dragoste de țigan“, celebra operetă de Lehar...

Urmărind asemenea spectacole, ești impresionat în primul rînd de armonia ansamblului, de regia expresivă și sobră, de sonoritatea clară a corului și orchestrei, care — toate — indică seriozitate și muncă...

Dar firește nu numai atît: în rolul lui Bank-Ban și al contelui Riccardo din „Bal mascat“, Ottrok Ferenc s-a dovedit a fi unul dintre cei mai valoroși tenori dramatici ai noștri care, dacă va mai cizela artistic calitățile vocale de care dispune, va avea încă multe de arătat publicului. Sallay Margit, artistă emerită, a creat cu aceeași interiorizare și poezie tipuri atît de diferite, ca Melinda (Bank-Ban), Amelia (Bal mascat), sau ca triplul rol (Giulietta, Antonia, Stella) din „Povestirile lui Hoffmann“. Laszlo Eva este o impresionantă mezzo-soprană dramatică, maestră a rolurilor concentrate, de compoziție, în vreme ce Trenka Eva, soprană inteligentă cu subtile posibilități, știe să treacă cu ușurință de la pajul Oscar (Bal mascat) la moșieruța Körösházy (Dragoste de țigan)...

Dar cum e greu să enumeri interpreții a cinci spectacole, să ne fie iertat dacă, trecînd peste alte nume nu mai puțin valoroase, vom mai aminti doar de creația regizorului Szinberger Sándor și de realizările de un real bun gust și simț artistic ale lui Szakács György (scenograful majorității spectacolelor).

...Este primul turneu în Capitală al Operei Maghiare din Cluj. Dar după nivelul repertoriului și spectacolelor, nu ni se pare a fi și ultimul.

I. HRISTEA

Din FOTOLIUL SPECTATORULUI

Graba și „stricăciunile“ ei!

Nu e de invidiat destinul premierelor de la sfîrșit de stagiune. Lucrate mai întotdeauna în pripă, sub imperiul caniculei, și fugărite de fatalul termen al vacanțelor, spectacolele acestea își rezervă nu o dată „calitatea“ pentru reluarea din toamnă — de fapt adevărata lor premieră.

„Masca lui Neptun“ nu-și putea permite comoda formulă tradițională, pentru simplul fapt că ea e prin excelență un spectacol estival, o comedie vioaie vorbind despre vacanță și pe care dorești să o vezi în vacanță. (Pentru că, să fim sinceri, într-o grădină de vară nu prea ești tentat să vezi „Strigoii“!) Era deci de așteptat ca agreabila surpriză oferită de textul autorilor Grinevici și Pantelimon (pe care îi apreciem pentru modestia cu care și-au subintitulat piesa: „Întîmplare neverosimilă din zilele noastre“)

să-și capete în transpunerea scenică valoarea integrală. Și totuși, nu s-a întîmplat așa. Un regizor pe care îl întîlnim rar pe scenele bucureștene — Mircea Avram — dar care a mărturisit în „Cauțiunea“ și personalitate, și măsură, și invențiune, a condus actorii Teatrului Tineretului pînă la jumătatea drumului, permițîndu-le să apară în roluri nefinisate sau anemice, incerte chiar ca concepție. „Masca lui Neptun“ e în fond o farsă sprintenă, cu replică hazoasă, cu un qui-pro-quo în masă și destul de abil provocat (un reporter, înlocuind cîteva zile pe administratorul afacerist al vîlei marine „Neptun“, schimbă cu bună știință identitățile vilegiaturistilor, fapt din care rezultă tot felul de încurcături), cu unele momente de lirism și, mai ales, cu cîteva portrete bine schițate... Subliniem: cîteva, nu toate, dar

din aceste cîteva, doar două există cu adevărat pe scenă (administratorul — Sorin Balaban și directorul de cadre — H. Nicolaide), celelalte intrînd într-o dureroasă eclipsă scenică. Dureroasă de două ori: întîi, pentru că și reporterul Mînză, și Mimi — ajutoarea administratorului, și dactilografa Marga, aveau, ca personaje literare, premise certe pentru o întruchipare teatrală vie și în orice caz nu atît de anostă, cum s-a întîmplat în spectacolul de față; în al doilea rînd, pentru că interpretii rolurilor mai sus citate — Al. Ciprian, Liliانا Țicău, Lucreția Racoviță ne-au confirmat în repetate rînduri însușirile lor și, totuși, în „Masca lui Neptun“, ies pur și simplu din raza atenției spectatorului în momentul în care apar pe scenă Nicolaide sau Balaban. Ca să nu mai vorbim de faptul că, uneori, regizorul își cam

uită personajele de plan secund în vreun colț de scenă, moment penibil în care actorii nu prea știu ce să facă și cum să se miște pentru a-și ascunde stinghereala. Spectacolul pare, în general, lucrat în grabă, fără grija plasticei sau a detaliului semnificativ; de aceea și Rozalia Avram, actriță cu temperament pe care o „lansează“ spectacolul, nu știe să-și dozeze întotdeauna rolul, permițîndu-și excese de ton și culoare ce o dezavantajează.

Și pentru regizorul talentat care e Mircea Avram, dar mai ales pentru calitățile piesei, regretăm scăderea spectacolului. Există însă și o consolare: faptul că acestea sînt remediabile, țînînd de ceea ce obișnuiește a se numi criza de creștere.

Sanda FAUR

ADEVĂRATA FERICIRE

Leonid Leonov

Deși priemejdia confruntării cu un Goethe sau Tolstoi pare a plana asupra celui ce s-ar încumeta să reia în literatură tema fericirii, problema cucecirii ei, Leonov nu s-a temut s-o așeze la temelia piesei sale „Caleșca de aur”. Situată în coordonate istorice și sociale noi, într-o societate ce a înscris ca motto de viață realizarea fericirii tuturor oamenilor, tema capătă în piesa lui Leonov o amprentă nouă și o intensitate dramatică din cele mai mari. Peisajul orașului distrus de fasciști, amintirile încă proaspete ale războiului — iată cadrul pe care și l-a ales scriitorul și pe care a profilat simbolul „Caleștii de aur”; aspirația spre fericire, spre o viață plină, bogată, intensă, apare intrinsec legată de existența, concepțiile, noțiunea însăși de om sovietic. „Viața e atât de frumoasă, încât nu vreau să renunț nici măcar la durerile ei...” spune Timoșa. Războiul a lăsat răni, care se vor cicatriza cu greu, dar nu a distrus energiile și nici forța morală a oamenilor.

Ceea ce nu înseamnă că ei trec superficial peste încercările îndurate, complăcându-se în visări idilice. Maturizându-se, personajele piesei rămân cu aceleași sete de viață, de fericire. Nici Beriozkin, atât de greu lovit de război, nici Timoșa, care și-a pierdut vederea, nu împărtășesc filozofia pesimismului sau a renunțării la fericire, a resemnării. Foarte subtil, Leonov polemizează de-a lungul întregii sale piese cu Dostoievski și cu teoria acestuia, a cultului suferinței. Eroi lui Leonov au suferit, pentru că s-au dăruit poporului, patriei; „acela care a dăruit mai mult e mai puternic”, replică semnificativ unul dintre personajele piesei. Suferințele războiului i-au călțit nu numai pe Beriozkin, pe Timoșa, dar și pe Marika, pe Maria Sergheevna și i-au făcut foarte exigenți față de fericire. „Caleșca de aur” ei o concep alt fel decât părinții lor, decât lumea veche. Simbolul fericirii „Caleștii de aur” evoluează pe planul comparației cu vechea mentalitate, reeditând unele situații aproape identice, dar în condiții diferite. De pildă, viața personală a Mariei Sergheevna nu s-a realizat, dar ea posedă cheile „caleștii de aur” — în altă accepție decât o înțeleleseră părinții ei care o voiau bogată; ea și-a cucerit fericirea prin munca-i neobosită care i-a câștigat dragostea tuturor oamenilor din oraș.

Noua lucrare dramatică a lui Leonid Leonov ne demonstrează cu convingere că adevărata fericire, așa cum o concepe filozofia lumii noi, nu se bizuie pe unele însușiri efemere, superficiale, exterioare, ci pe valoarea reală, intrinsecă, pe care o dă omului bogăția sa spirituală, forța sa morală, integritatea de caracter, noblețea aspirațiilor.

Tatiana NICOLESCU

VIRTUȚILE FOILETONULUI

Să nu improvizăm categorii estetice și specii literare cu contururi bine diferențiate. E foarte greu să stabilești un conținut definit pentru noțiunea de „foileton”. De mai bine de un secol, de când presa cotidiană și-a sporit amețitor tirajele, ajungând să calculeze în milioane, foiletonul a fost unul din nenumăratele mijloace de a cuceri cititorii, pe care le foloseau ziarele în concurență. A însemnat mai mult un loc pe pagină — subsolul citorva coloane — decât o categorie literară sau ziaristică. Ce n-a intrat în foiletonul — sau, cum se spunea acum trei sferturi de veac, „în foita” gazetelor!... Articole și cronici, schițe și romane în foileton, ba chiar și versuri.

Astăzi, totuși, termenul e folosit cu sens mai clar. Deschizând volumul lui V. Sebastian¹⁾, cititorul știe ce caută. O dată cu narile schimbări pe care le trăiește presa în socialism, cu trecerea de la concurență, senzational și interesele grupurilor financiare la menirea educativă și critică, unul din sensurile foiletonului devine dominant. Sub rubrica aceasta ne așteptăm a observații satirice — cit mai concentra-

te, cât mai la obiect. De aceea, importanța practică a foiletonului nu mai are nevoie de demonstrații. Ar însemna să demonstrăm că pentru clădirea socialismului e necesară critica. Și tot atât de evident este că ceea ce avem în materie de foileton e încă nesatisfăcător, că adesea mijloacele satirei sunt înlocuite cu didacticismul greoi și prolix, că genul trebuie stimulat și desăvârșit. „Talanga fermecată” a lui V. Sebastian, modestă ca dimensiuni și prezentare, e astfel binevenită. Pentru că Sebastian, autorul unora dintre bunele foiletoane apărute în presă, a fost în domeniul acesta printre pionierii genului.

Cele șaisprezece foiletoane adunate în „Talanga fermecată” trec în revistă întâmplări și năravuri mărunte la prima vedere, dar profund pernicioase. Domeniile din viață de care se ocupă sunt foarte

V. SEBASTIAN
TALANGA
FERMECATĂ

variate. Foiletonul alege și transpune, cu mijloacele satirei, din mormanul de corespondențe și sesizări care, zi de zi, întăresc legătura dintre ziar și milioanele lui de cititori. Un director inventiv pune pentru o talangă ca preț de vânzare de douăsprezece ori prețul de cost; și, ca într-o religie

noună, oile împodobite cu astfel de tâlângi devin sacre. Nimeni nu le laie, pentru că nimeni nu le cumpără. Sînt prea scumpe. Pentru potcovirea unui cal se redactează munți de hîrtoage. Sînt alte și alte fapte prin care birocrăția și chiulul, nepăsarea sau chiverniseala suspectă intervin în viața noastră, stînjinesc și batjocoresc efortul colectiv. Funcția foiletonistului e de igienă socială. Dar experiența foarte veche a literaturii a dovedit că împotriva unor astfel de fapte care stîrnesc indignarea, mai eficace decît vehemența sau tonul indignat sînt mijloacele diverse ale comicului. Ele sînt mai apte să scoată la iveală flagrantul contrast între adevăr și straietele sub care se deghizează birocratismul sau lenea. Sebastian o face cu finețea unui om care are temeinice lecturi din clasicii satirei. Faptele vor dovedi pînă la urmă că la secția agricolă a unui raion domnește haosul în evidență. Cetățenii dornici să cultive terenuri virane sînt puși să bată drumurile. În transpunerea satirică a foiletonului, procedeul devine un fel de inovație în arta birocratismului — patentul E.B.T.V. (Evidența birocratică a terenurilor virane). Cetățenii puși pe drumuri completează fără voie evidența, iar șeful sectorului agricol ia act de fiecare nouă informație, cu aerul calm și interesat al unui savant aflat în toiul unei experiențe.

Faptele îi cer foiletonistului să folosească mijloacele fertile ale grotescului, ale comicului absurd. V. Sebastian o face cu tact, fără ca exagerarea, specifică grotescului, sau lanțul de absurdități să se îndepărteze de realitate, să trădeze faptele. De fapt, el pornește de la absurdul pe care inventatorii de brevet E.B.T.V. sau alții de același soi îl introduc în viața noastră. Îl duce pînă la ultimele consecințe, îl pune în scenă. In-

spectorul Irodion Licurici a pornit în călătorie la minele din „Baia de Aramă”. Foiletonul limită parcă un reportaj senzational pentru a urmări mișcările inspectorului. Drezina înaintea vertiginos. Protutindenii oamenii îl așteaptă. Șoferul îl privește cu interes pe omul care, negreșit, va cerceta multe lucruri, bune și rele. Dar inspectorul nu ajunge în nici unul din locurile unde era așteptat. Inspectorul a dispărut. Intervine surpriza comică și aflăm: „De la Apa Neagră s-a dus pe jos pînă la Baia de Aramă. Acolo nu sînt unități forestiere... Acolo sînt însă prieteni noi și vinul vechi. Și avea și consoarta niște treburi de aranjat...”

Foiletonul pretinde astfel fanatie comică. V. Sebastian o posedă. Știe să folosească procedeele schiței (Patent E.B.T.V.) și pe cele ale reportajului. Îl pune și pe calul Leonida cel Mare să-și noteze impresiile.

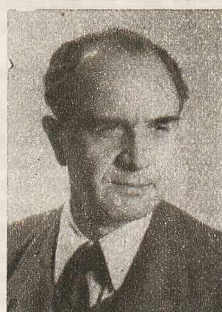
Uneori foiletoanele stăruie prea mult asupra unei idei comice, insistă, repetă, ca, de pildă, în însemnările calului Leonida. Alteori e trasă neapărat morala, cu un ușor didacticism, datorat, probabil, unor anumite neîncredere care mai domneau acum cîțiva ani cu privire la capacitatea satirei de a exprima singură superioritatea forțelor noi. Pe atunci revistele umoristice făceau neapărat umor pozitiv. Din cînd în cînd, parcă rușinindu-se că au ris prea mult, adoptau tonul grav. Dar însușirile satirice ale lui V. Sebastian sînt reale, de bună calitate, rezistă și diluărilor, și parantezelor didactice sau insistente duioase.

Așteptăm alte culegeri de foiletoane ale lui Sebastian și ale altora. E o cale de a dezvolta domeniul în suferință al prozei satirice.

Silvian IOSIFESCU

¹⁾ „Talanga fermecată”, colecția Lucăcărului, E.S.P.L.A.

REEDITAREA UNEI CĂRȚI PENTRU COPII

Al. Șahighian

Al. Șahighian a desfășurat-o în ultimii ani, în domeniul literaturii pentru copii. Vechiul sonetist, dramaturgul preocupat de probleme etice, se înfățișează în cele câteva volume, publicate destul de recent, ca un scriitor pentru copii deosebit de înzestrat, cu o personalitate proprie, distinctă, posesor al unui glas ușor de recunoscut.

„Rici-Rici” a ajuns la cea de-a treia ediție. Un indiciu elocvent pentru căldura cu care micii cititori au întâmpinat povestirile care le-au fost închinată.

Al. Șahighian scrie, cu evidentă satisfacție interioară, despre pădure și vietățile sale. „Rici-Rici” înmănunchiază un ciclu de povestiri ai căror eroi sînt ariciul, rațele, broscuțele, veverița, vulpea. Toate aceste pitorești personaje sînt plasate în cadrul lor natural, plasticizat cu mijloace care mărturisesc o ucenicie sadove-

niană. Tonul povestirilor e sfătos, colorat de un umor dezinvolt, bonom.

Scriitorul, întovărășit de Hector — un credincios cîine de vîntoare — este el însuși personajul central din povestiri. El animă artistic regnul animal, făcîndu-l apropiat micuților săi cititori.

Un loc deosebit — nu numai prin amploare — îl ocupă în prezenta culegere „Lacul cu rațe”, povestire apărută și într-o plachetă de sine stătătoare. Aici, Al. Șahighian face dovada însușirilor sale deosebite. „Lacul cu rațe” — mic roman de aventuri — creează un adevărat univers, plin de farmec specific, sensibil și pentru cititorul matur. Pentru micul lector asemenea povestiri, care-i comunică noțiuni noi și-i limpezesc și plasticizează alte cunoștințe și înaintea, au probabil o atracție deosebită.

Mi se pare meritoriu și faptul că scriitorul evită notele fals moralizatoare.

Șahighian scrie pentru copii într-un stil accesibil copiilor, fără să-și stîlcească însă cuvintele — sau cum fac unii oameni maturi, atunci cînd mimează apropierea de micuții lor semenii.

Lectura acestor povestiri generează satisfacții artistice și cititorului matur. Îndeplinește deci o condiție esențială a literaturii adevărate, care nu este îngrădită fatal în limitele genurilor.

Sorin ARGHIR

Necunoscuta
RO-
CAN-
DOR
 EXPEDIȚIE
 IN JUNGLA
 BRAZILIANA

Jungla braziliană. O imensă pată verde pe harta Americii de Sud. Un teritoriu de mărimea Franței, situat la o distanță de numai câteva sute de kilometri de zgîrie-norii din Rio de Janeiro. Câți exploratori umerari n-au pierit în desigurile din Matto Grosso în căutările lor înfrigate, menite a desluși tainele de nepătruns ale junglei brazilienel Necunoscutul Rocandor a fost și a rămas însă unul din ținuturile cele mai inaccesibile din lume, tocmai pentru că se află chiar în inima misteriosului Matto Grosso.

Teritoriul acesta este locuit de indienii Șavanți, care au rezistat pînă acum tuturor încercărilor de „civilizare” forțată întreprinse de albi. Ostili oricărui contact cu lumea din afară, ei nu tolerează nici măcar apropierea altor triburi de indieni. De ce acest „izolaționism”? Istoria șavanților de după colonizarea Braziliei de azi de către europeni este în fapt o tragică istorie a războaielor. Într-adevăr, de la apariția „oamenilor albi” viața băștinașilor din America de Sud a fost supusă sălbatei legi a celui mai tare. Zi de zi, au fost masacrați mii de indieni. Lupta dintre ei și asupritorii era inegală, căci praful de pușcă dădea unui mînuș de mercenari „albi” posibilitatea de a nimici triburi întregi de băștinași. Insuși consemnul oficial era de a-i extermina, cu toate că papa Paul al III-lea „proclama-se”, în 1537, urbi et orbi, că... și indienii sînt oameni. Dar, sub semnul crucii și al legii, colonialiștii spanioli și portughezi au făptuit cele mai sălbatice crime împotriva indienilor.

Cînd șavanții au simțit din plin, pe propria lor piele, ce reprezintă „civilizația alburilor”, în 1765, ei

s-au retras în masă spre adîncurile necunoscutului Rocandor, pentru a nu-l mai părăsi niciodată. Ura lor față de cotropitori devenise atît de înverșunată, încît ei au preferat să înfrunte primejdiile junglei, numai ca să bareze drumul dușmanilor spre așezările lor, cu ajutorul acestei frontiere de netrecut, care se cheamă: Matto Grosso.

Totuși, un tînăr francez, pe nume Raymond Maufrais, s-a hotărît. În 1946, să se afunde în ținuturile amazoniene încă neexplorate. Crescut la școala curajului, ca participant activ la eliberarea țării sale de sub ocupația nazistă, Maufrais a fost distins la vîrsta de 17 ani cu Crucea de Război. După război, prin 1946, el pleacă în Brazilia, unde se alătură expediției conduse de Francisco Meirelles. Obiectivul expediției era ispititor: incursiune în „teritoriul interzis” locuit de șavanți. Astfel, Maufrais a reușit să pătrundă dincolo de acele frontiere de netrecut ale misteriosului Rocandor. Înaintea lui Maufrais mulți alți cutezători, atrași de faima șavanților, au încercat să pătrundă în Serra Rocandor, de unde însă nu s-au mai reîntors... Singurul care a scăpat teafăr din temerara incursiune a fost Raymond Maufrais. Înapoiat în 1948 în Franța, tînărul explorator pleacă de unul singur, într-o expediție extraordinară în regiunea Tumuc-Humac din Guyana franceză, regiune atît de puțin cunoscută, încît nu figurează pe nici o hartă. Din această călătorie Raymond Maufrais nu s-a mai reîntors. În 1950 el a fost dat dispărut. A căzut victimă foamei sau fiarelor din junglă — ori, cum mai susțin unii, a căzut în captivitatea indienilor din Tumuc-Humac (ceea ce ar putea duce la concluzia că mai trăiește și azi)? Nu s-a putut preciza. Dar exploratorii experi-

mentați ai regiunii amazoniene dau un singur răspuns: Maufrais a plătit cu viața temerara lui încercare de a străbate singur o regiune complet necunoscută, pentru a servi știința.

În urma expediției întreprinse în ținutul Serra Rocandor din Matto Grosso, Raymond Maufrais a scris un reportaj amplu și captivant, intitulat: „Aventură în Matto Grosso”. Prezentăm cititorilor noștri câteva fragmente însoțite de fotografii originale făcute de autor.

PRIMEJIA LA PÎNDĂ

...După o odihnă binemeritată, pornim din nou pe apele lui Rio das Mortes. De-a lungul a kilometri întregi, pe dinaintea ochilor ni se desfășoară uriașa și în același timp minunata bogăție a vegetației de pe marginea rîului. Din loc în loc peșteri de umbră profundă se cascadează în tufișurile pădurii viorii, a cărei liniște nu este tulburată decît de țipătul scurt al ararasilor¹⁾ cu pene strălucitoare. Cerul este de un albastru aproape ireal. În văzduh nu plutește nici o mireasmă. O puzderie de patosi²⁾ zboară în cîrduri, ca orbeții, cercetînd apele verzui.

E cald, e foarte cald! Pe alocuri, apa nămolosă ia culoarea plumbului topit și este atît de încropită, încît nu ne poate astîmpăra setea. În fiecare clipă îmi vîr cana de tinichea în spuma de la proră, ca să sorb lacom o apă sălcie și tulbure.

Pablo, lungit pe banca îngustă,

1) Un fel de papagai.
 2) Rațe sălbatice, mari cît pumnul.

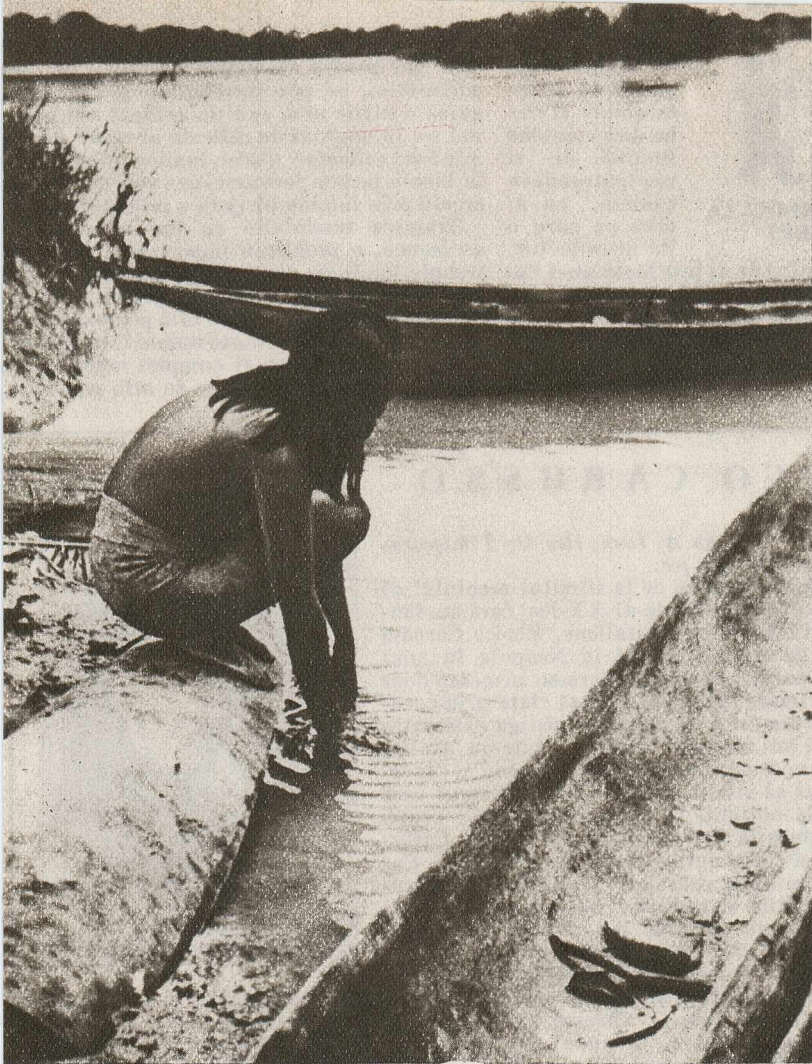
Raymond Maufrais, temerarul explorator al junglei braziliene. →

lipită de marginea bărcii, a ațipit. Brațul îi cade. Mina îi atîrnă în apă. Deodată începe să urle Sare, se zvîrcolește gemînd cu mina suroind de sînge. Are arătătorul pe jumătate sfișiat.

— „Piranhas!” — țipă oamenii înspăimîntați.

Degetul lui Pablo atîrnă inert. Iar cînd Meirelles i-l vîră cu deșila în sticla de alcool de 90° toată barca se cutremură. Piranhasii, numiți de obicei pești-tigri nu-s mai mari ca pumnul și au niște solzi frumos colorați în roșu auriu sau negru. Dinții le sînt deosebit de ascuțiți, iar ferocitatea lor este neobișnuită. Ca să vă puteți face o oarecare idee de felul cum „lucrează” peștii-tigri am să vă spun că atunci cînd conducătorii de turme („boyaderos” vor să treacă un rîu bîntuit de piranhasi, ei sînt nevoiți să saci fice un bou pe care-l aruncă în apă, la două sute de metri de vadu

Apa fluitului e ademenitoare... Dar și nespus de primejdioasă.

pe care îl va traversa turma de vite. Atrăși de sînge, peștii-tigri, veșnic în căutarea prăzii, se reped cu miile și, hulpavi — precis în trei minute — devorează vita. În urma lor nu mai rămîne decît un schelet perfect curățat...

Răstimpul acesta, foarte scurt, îngăduie totuși boyaderosilor să treacă vadul.

— Piranhasii ăștia sînt cumpliți.

— Da... Mai ales prin părțile astea, sînt enorm de mulți, în timp ce alte rîuri mici nu-i interesează.

Duke — unul dintre oamenii expediției — ne povestește o întîmplare, care ar putea servi drept temă pentru o emoționantă năvelă:

— Într-o zi — spune el — o familie de căutători de diamante s-a ho-

Francisco Meirelles, conducătorul expediției, care a cercetat necunoscutul Rocandor.

tărît să emigreze mai spre nord de Rio Araguaya, acolo unde viața este mai puțin aspră pentru garimpairoși (căutători de diamante), iar pămîntul mai roditor. Au plecat cu o pirogă și timp de două zile au mers împotriva curentului. Familia era alcătuită din bărbat, nevastă și pruncul lor în vîrstă de șaisprezece luni.

Într-o dimineață piroga s-a izbit de o rădăcină și s-a scufundat. Femeia, cu copilul agățat de gît, a izbutit să se prindă de o rădăcină ieșită din apă, în forma unei furci, la numai cîțiva metri de mal. Bărbatul, tras de greutatea cizmelor, de care nu voia să se despartă, a fost luat de șuvoi și a dispărut.

Au trecut cîteva zile. Femeia și copilul stăteau agățati în același loc. Noaptea le era frig, iar ziua nu mai puteau de căldură. Țîntarii îi atacau tot timpul și, din cauza foamei, erau pur și simplu sleiți.

Într-o dimineață, femeia, ațipind pentru o clipă, scăpă din brațe pruncul care dormea. Cu un strigăt sfișietor, mama vru să sară după el în apă, dar cînd își văzu copilul mîncat sub ochii ei de piranhasi, înnebuni de groază și începu să-și urle durerea.

Ceva mai tîrziu, cîțiva garimpairoși care se îndreptau spre nord o găsiră încolăcită de rădăcina ieșită din apă. Era înspăimîntător de slabă și părea cufundată într-o nebulie calmă. În aceeași seară, mai înainte ca ei să-și fi instalat tabăra, femeia muri.

★

Bărcile sînt trase la mal, „caboclosii”³⁾ aprind focul. Cerul se aco-

³⁾ Caboclosii — așa îi numesc brazilienii pe țărani din interiorul țării, în general metiși, proveniți din încrucișări între albi și indieni. (N.T.).

peră cu nori grei și negri și furtuna se anunță cu bubuituri.

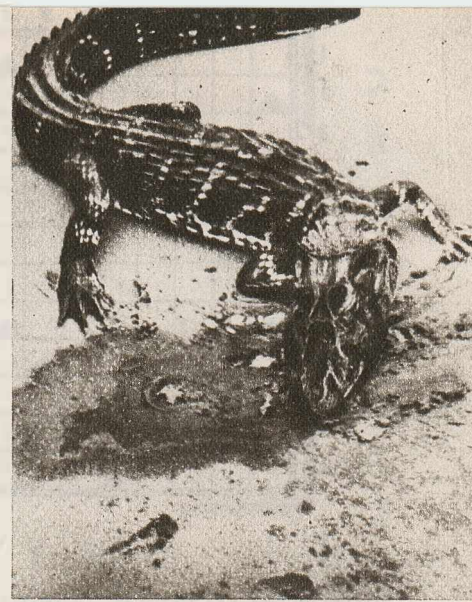
Duke se duce să spele cratița mare de tablă, în care a fiert orezul și, profitînd de apa ce-i ajunge pînă la genunchi, încearcă să-și răcorească fața. Deodată țipă și se aruncă îndărăt pe nisip, plîngînd și gemînd. Se încovoie de durere și-și strînge cu putere piciorul mutilat, a cărui carne, smulsă pe o lungime de 20 cm, atîrnă însîngerată, cu reflexele liliachii ale tendoanelor dezgolite.

— „Araia” — bilbiie el cu greutate... Araia.

Înjură, în vreme ce eu îl ajut pe Meirelles să-i facă o proptea dedesubtul genunchiului și să-i bandajeze piciorul rănit, după ce l-a dezinfectat și l-a pudrat din abundență cu sulfamidă. O febră puternică a și început să-și zgîlție. L-am culcat în barcă, pe un pat din foi de cort.

— Rîul este cu mult mai primejdios decît pădurea — îmi explică Meirelles. Primejdia de a călca pe o arăia e grozavă.

Araia acesta este un calcan uriaș ce seamănă cu o piatră cenușie, ușor bombată, sau cu o pălărie mare, întinsă. De aceea el se confundă cu mîlul. Coada lui scurtă și osoasă, îndoită, ca un cîrlig, cu creștături tăioase și foarte lungi, este plină de un lichid viscos care, fără să fie veninos, inflamează rănille și provoacă febră. Coada arăiei este o armă teribilă. Cînd străunde în carne, durerea este înspăimîntătoare, iar rana pe care

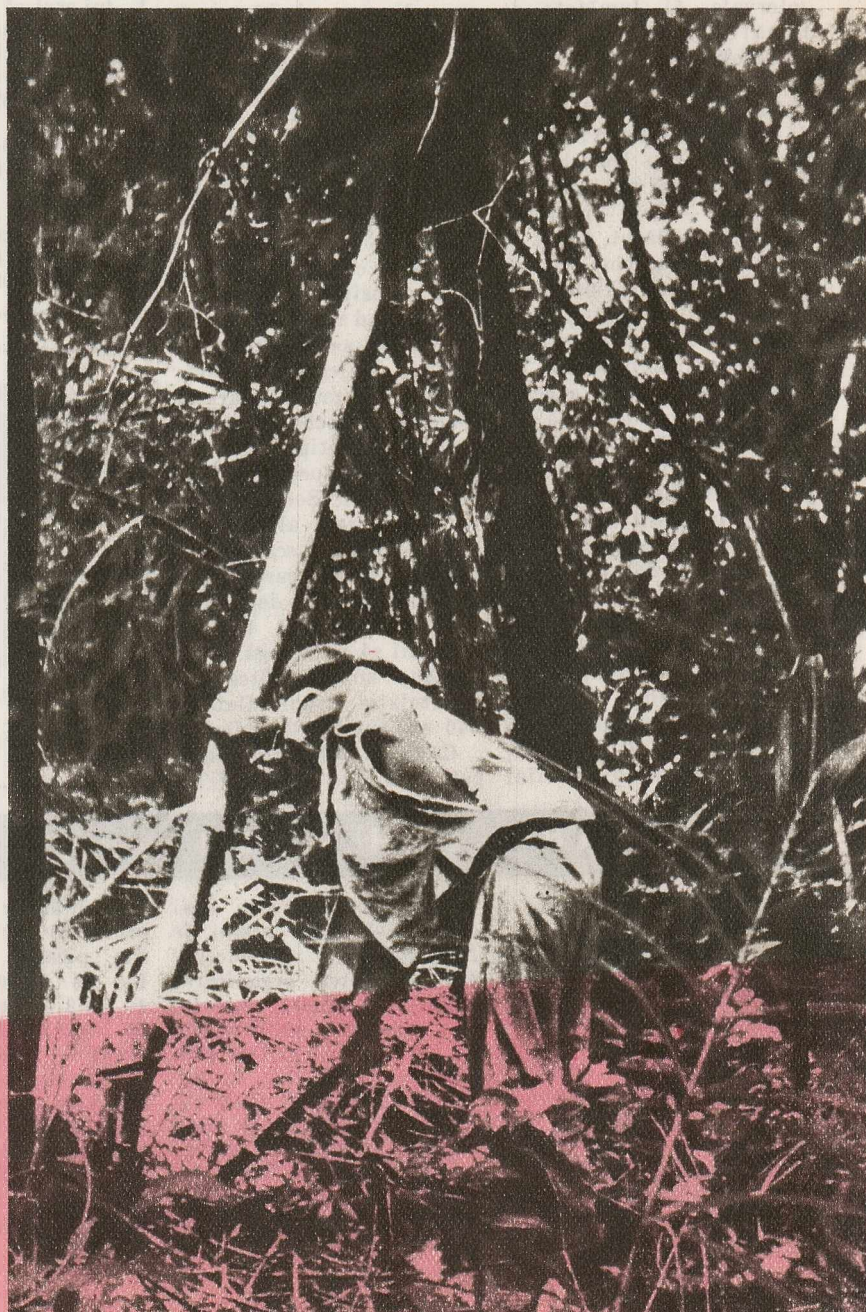
Crocodilul — unul dintre dușmanii cei mai feroci ai locuitorilor ținuturilor amazoniene.

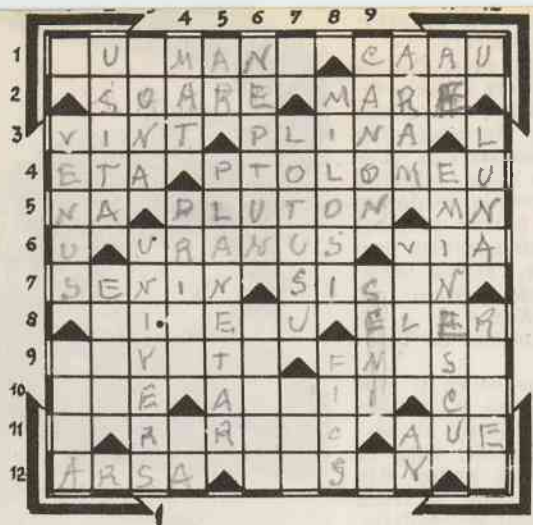
o provoacă se cangrenează repede. Vindecarea este destul de lentă și nu e sigură niciodată. Unele triburi de indieni prind arăia cu cîngile, ca să le smulgă coada, pe care o folosesc apoi pentru a-și întări vîrfurile săgeților de luptă.

În romînește de Paul B. MARIAN

(Continuare în numărul viitor)

„Avangarda” expediției deschide drum prin pădurea oirgină.

IN UNIVERSE

ORIZONTAL: 1) Balanță, simbol popular al unei constelații — Ursa Mare și Ursa Mică în denumirea populară. 2) Corp ceresc al cărui studiu constituie o preocupare deosebită în cadrul Anului Geofizic Internațional — Una din Urse, numită de greci, Helice. 3) Mișcarea aerului produsă de o diferență de presiune — Când Luna e ca un glob de aur, în denumirea populară. 4) Stea din Constelația Argus — Astronom grec din secolul al II-lea al erei noastre, căruia îi datorăm împărțirea zilei în 24 de intervale. 5) Jumătate de Lună! — Planetă descoperită în secolul al XX-lea, de 40 ori mai depărtată de Soare decât Pământul — Mangan. 6) Planetă cu patru sateliți, descoperită de Herschel în 1781, de 69 ori mai mare ca Pământul — Cale (lat.). 7) Un cuvânt plăcut, legat și de cer — Astronom chinez care, cu 350 ani înaintea erei noastre, a alcătuit primul catalog astronomic, în care sînt trecuți aproape 800 de aștri, cu poziția lor exactă, constituind o adevărată călăuză a cerului. 8) Se bănuiește că ar exista totuși pe planeta Marte — Ca ochiul celui ce poate distinge steaua Alcor. 9) În industria textilă sau la jocul de cărți (pl.) — A executat o anumită lucrare agricolă. 10) Cine e fără cap! — A abolit — Centigram. 11) Unealtă agricolă a cărei folosire constituie o practică dăunătoare recoltei — Oraș în R.D.G. 12) Distrusă de incendiu — Fiul

Cerului și al Pământului în mitologia greco-romană. VERTICAL: 1) Lucefărul născut din spuma mării — Constelație alcătuită din 21 de stele, dintre care cea mai strălucitoare este Vega. 2) O intrare mai mică — Un grec din vremea lui Pericle. 3) Steaua descoperită de... Mihail Sebastian — Lumea în treagă. 4) În dormitor, la pușcă sau la șah — A lipsi pe cineva de ceva — Fluviu în Franța. 5) 100 m p — Sistem ce cuprinde Soarele, Mercur, Venus, Pământul, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun și Pluto. 6) Planetă ce răscolește mările — Punctul de pe sfera cerească, care se află pe verticală, deasupra locului de observație. 7) Una din frumoașele flori acvatice răspîndită în „Împărăția Soarelui” (pl.) — Pieile Roșii (Utah). 8) Caritabili — Așa cum credeau cei antici că este Pământul. 9) Compoziție muzicală veche — Când apar stele (pop.). 10) Pronumele celui ce a compus baletul „Gaianeh” — Stea de primă mărime, vizibilă cu ochiul liber — Interval de timp în care Pământul efectuează înconjurul în jurul Soarelui. 11) Numele corect al Soarelui la egipteni — A scris versurile: „La steaua care-a răsărit / E-o cale-atît de lungă, / Că mii de ani i-au trebuit / Luminii să ne-ajungă”. 12) Stăpîna nopții — Stea din Constelația Orion, aflată la 540 ani lumină de Pământ. Cuvinte mai puțin cunoscute: AUE — ETA — UTI.

LUMINA COMBINATĂ LA PORTRET

În acest caz, lumina de zi ține locul unei iluminări generale, iar reflectorul — ca lumină de modelare sau de efect. Pentru efecte de lumină pe păr, lateral, pe umăr sau pe față, ne putem ajuta și cu o oglindă care va fi înclinată în unghiul de

Fotografierea cu lumină combinată dă rezultate bune. E vorba de a combina lumina de zi care pătrunde în cameră, cu aceea pe care o dă un reflector. reflexie al reflectorului cu care se iluminează fața. Iar pentru atenuarea umbrelor pe fața portretului, se pot întrebuița și „blende”, adică o hîrtie albă sau un cearșaf alb înclinat tot în unghiul de reflexie al razei de lumină din reflector. Astfel, lumina reflectată de la blende pe fața persoanei ne va atenua umbra creată prin lumina dirijată a reflectorului. Tratarea fundalului cu lumină este, de asemenea, o problemă importantă; fundalul trebuie luminat, pentru a putea obține detaliile necesare pe fotografie, pentru a putea vedea ambianța în care se află persoana. Altfel, vom obține iluminată numai fața persoanei, iar fundalul va fi complet negru și nu se va putea distinge unde se află persoana.

ENRICO CARUSO

La cererea tov. Sirbu A. Ioan, elev din Timișoara, publicăm articolul de mai jos: Printre tenorii italieni de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea, care au făcut faima școlii de bel-canto italiene, Enrico Caruso ocupă un loc de frunte. Născut la Neapole, în anul 1873, într-o familie nevoiașă, Caruso urmează doar câteva clase primare, începînd apoi să cînte prin corurile bisericești din oraș. Pentru a-și câștiga existența, e nevoit la 14 ani să intre ca ucenic într-un atelier mecanic. Dar vocea lui e remarcată repede și Caruso e îndemnat să studieze canto-ul. Profesorul care i-a dat primele noțiuni, maestrul Vergine, se ocupă un timp de educația lui muzicală, dar curînd Caruso se angajează corist într-o trupă de operă din Caserta, cu care colîndă orașele Italiei, și-și întrerupe astfel studiile sistematice. Se poate spune deci că, de fapt, marele cîntăreț n-a avut o adevărată educație muzicală, n-a trecut prin școli.

La Livorno o cunoaște pe cîntăreața Ada Giachetti, viitoarea lui soție, care îi dă primele noțiuni de artă dramatică și îi îndrumă pașii spre scenă. Cu timpul, Caruso apare ca solist în trupele de operă ambulante, ajungînd pînă la Praga, de unde, după un răsunător succes, va începe glorioasa lui carieră. Curînd după aceea, Caruso cîntă în „Aida” pe scena Operei din Berlin, sub bagheta dirijorului Leo Blech. De aci înainte Caruso începe să colinde marile orașe ale lumii, sfîrșind peste tot aceeași admirație. În 1900 debutează la Scala din Milano, iar în 1903 e angajat la opera Metropolitan din New-York, unde avea să cînte mulți ani. Vraja pe care Caruso o exercita asupra publicului se explică în primul rînd prin calitatea vocii sale, de o frumusețe unică. Prin natura vocii, Caruso era tenor liric, dar prin forța ei, cîntărețul se apropia de tenorii dramatici. Această voce splendidă, mînuită cu o virtuozitate și lejeritate impecabile, emoționa și încînta. După o viață plină de succese, dedicată în întregime muzicii, Caruso se îmbolnăvește grav și moare la Neapole în 1921, în vîrstă doar de 48 de ani. În urma lui au rămas o serie de discuri realizate însă cu mijloacele tehnice relativ defectuoase ale vremii, fapt care nu ne permite, din nefericire, să avem o justă imagine asupra artei sale.

ÎN EDITURA AGROSILVICĂ DE STAT AU APĂRUT:

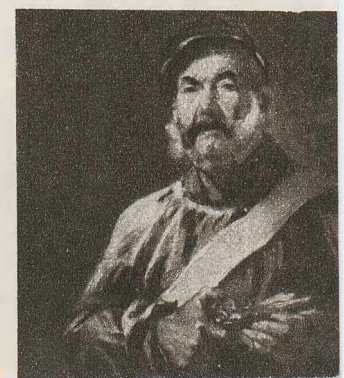
- *Stații de pompare plutitoare — de ing. D. Ionescu-Șișești
- *Cînepa și inul. Cultura și prelucrarea preliminară — de Ludovic Forgo
- Însilozarea nutrețurilor — de Gh. Marinescu și C. Petrescu
- Caracteristicile și întreținerea mecanismelor și sistemelor tractoarelor folosite în agricultură — de V. Cravcenko și S. Rusu
- Regenerarea naturală a molidului — de I. Vlad
- Producerea materialului săditor viticol — de ing. Th. Bejan
- Bolile și dăunătorii produselor vegetale depozitate — de ing. I. Comes și ing. B. Bobîrnac
- Calul Huțul din R.P.R. — de I. Rădulescu

*Legumicultura, vol. I — de Prof. I. Maier
Microbiologia solului — de M. V. Fedorov

Răspuns la fotograficitoare

După cum se vede, este vorba de „Paznicul din Chailly” de Nicolae Grigorescu, al cărui original se află în Muzeul de Artă al R.P.R.

ȘAH • ȘAH • ȘAH • ȘAH • ȘAH • ȘAH • ȘAH • ȘAH

APARAREA SICILIANĂ
Alb: Negru:
I. Bălănel Dr. L. Alster
(R. Cehoslovacă)
Jueată în turneul internațional de la Ploești.
1.e1c5 2.cj3 d6 3.d4 c:d4
4.C: d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5
Cb7 (Mai uzitată este continuarea 6...e6) 7.Nc4! h6
8.Nh4 (Într-o partidă Pîlnik — Jezek, Praga 1956, s-a jucat 8.Ne3) 8...b5!? (După această mutare albul ia con-

ducerea jocului. Era mai consecvent 8...g6 urmat de Ng7) 9.Nd5! C:d5 10.e:d5! Cb6 (Încearcă organizarea unui atac asupra pionului d5, care însă nu reușește) 11.0-0 Nb7 12.Te1 Dd7 (Negrul nu poate lua la d5: 12...C:d5 13.Df3! C:c3 14. D:b7 Ca4 15.Cc6! și albul cîștigă) 13.Df3 b4 14.Cc6! g5 (14...b:c3 15.C:e7) 15. Ce4! (Amenință Cf6+) 15... C:d5 16.Ng3! (Din cauza

amenințărilor continue, negrul n-are timp să ia nici una din piesele albe atacate. La 16...N:c6 ar fi urmat 17.C:d6+ Rd8 18.C:f7+) 16...e6 17.C:b4! C:b4 18.Dc3! (18.Cf6+ nu cîștigă deoarece și dama albă rămîne atacată) 18...N:e4 19.T:e4 Cd5 (Și după Tg8 20.T:b4 albul trebuie să cîștige) 20.D:h8 f5 21.Te2 f4 (Pe acest contra-joc s-a bazat negrul) 22.Dd4 Rd8 23.c4 Ng7 24.De4 Cc7

25.N:f4 g:f4 26. D:f4 (Din punct de vedere material poziția este teoretic egală, dar regele negru stă foarte rău și aceasta permite albului să cîștige repede) 26...Re7 27.Tad1 T:f8 28.Dg4 T:f7 29. Ted2 Ce8 30.De4 Da7 31. b4 Cc7 32.Dh4+ Nf6 33. D:h6 Ce8 34.a3 Db7 35. De3 Tg7 36.g3 Ng5 37.f4 Nh6 38.c6 e5 39.c:d6+ Rd7 40.D:e5 Df3 41.Te1 negrul cedează. O partidă foarte bună a maestrului Ion Bălănel.

POȘTA REDACȚIEI

Ciosu Constantin — Moinești. Am reținut caricatura; mai trimiteți. Orientați-vă în special spre satirizarea năravurilor moștenite de la burghezie și spre demascarea uneltirilor imperialiste împotriva păcii.

Simona — București. Poeziile dv. dovedesc remarcabile calități de versificație. Fiți însă mai personală. Influențele nu pot fi excluse, dar ele nu trebuie să înăbușe cu totul originalitatea. În cazul de față tutela poetică a lui Topirceanu e prea evidentă.

Ghiulai Cornel — Baia Mare; Filip Dinescu — Buzău. Vom continua să publicăm reproduceri în culori și alb-negru ale unor lucrări valoroase din plastica universală. Dacă va fi posibil, vom reproduce și tabloul care vă interesează. Dar mai târziu.

Cornelia Mitu Chilom și Cornelia Mihalache — Ploiești. Vom încerca să răspundem dorinței dv. de a publica prezentări ale actorilor preferați, dar nu vă putem preciza numărul de revistă în care vor apare. Regretăm, dar nu vă putem furniza adresele acestor actori, întrucât nu le deținem. Pentru a deveni corespondentul revistei noastre e nevoie de o singură „formalitate”: aceea de a ne scrie, însoțind însă, neapărat, materialele respective de fotografii. Așteptăm corespondențele dv. Mulțumiri pentru călduroasele felicitări adresate colectivului revistei.

Al. Gh. Haiduc — Deva. Pentru informații cit mai exacte și mai amănunțite asupra condițiilor de intrare la Institutul de Teatru și Cinematografie, credem că ar fi cel mai nimerit să vă adresați direct Institutului, în București, Calea Plevnei 2. Vom publica două scurte materiale cu date despre țările africane ce vă interesează.

V.I. Done. Intenționând a ne oferi o pagină de modă cit mai originală, dv. ați creat câteva modele care sînt prea extravagante și aproape irealizabile la croitor. Linia modernă este simplă și degajată, și nu încărcată pînă la exces, așa cum o prezentați dv. Regretăm, dar desenele nu sînt publicabile.

Dudu Tăimănescu — București; Mitică Lăcătușu — Bacău; Lilas Miosotis — Zărnești; H. Totir — Tr. Severin; Marin Buică — București. Versurile trimise nu sînt publicabile.

Florin Tintașu — Loco. Pentru problema care vă interesează vă sfătuim să vă adresați unui medic dermatolog.

CÎTEVA SUGESTII PENTRU VĂRĂ

1. Sacou fără revere din stofă ușoară cu desen (pepit, dungă, tweed) încheiat la trei nasturi.

2. Cămașă sport la două rînduri, din poplin sau ballonseide, cu garnitură din tîghele.

3. Cămașă dreaptă cu buzunarele plasate în dreptul cusăturilor laterale pe tiv, formînd un șliț.

4. Bluză sport din țesătură de bum-bac mai plin (olandă, pelerină, trotuș etc.), avînd la guler manșete și tiv, o garnitură de tîghele dese.

5. Avînd o croială interesantă de raglan, marcată cu 2 rînduri de tîghele, această bluză sport este confecționată din același material cu pantalonii.

Desene de Mărita VIDA

DEZLEGAREA JOCULUI „CONSTRUCȚII”

ORIZONTAL: 1) Căpățîneni — Pa. 2) Acoperiș — Stil. 3) Rădan — Spitale. 4) În — Școală — Pax. 5) Atrium — Admisă. 6) Tii — Iaz — Aa — Tn. 7) I — Acaret — Gard. 8) Dedal — Loc — Cir. 9) Ax — Raz — Colo — I. 10) Cat — Ju — Boltă. 11) Măreț — Mortăr. 12) Ovă — Abacă — Dom. 13) Labirint — Casă.

BÎLBÎIA SE POATE LA VINDECA?

La Spitalul „Sf. Maria din Paddington” (Anglia) s-a practicat nu demult o interesantă experiență. Au fost aduși 25 de oameni care se bîlbîiau și li s-au acoperit urechile cu niște căști, în care se auzea un zgomot permanent și puternic. Fiind puși să vorbească în aceste condiții, 24 din cei 25 de oameni au vorbit absolut corect.

Cum au explicat acest lucru medicii care au făcut experiența? Ei susțin teza că bîlbîiala nu e un defect de vorbire, ci e adevărata ei sursă este auzul. Că bîlbîitul se bîlbîie numai pentru că își aude propria voce și că, atunci cînd nu o mai aude, vorbește curgător.

Medicii au arătat că experiența făcută a avut ca scop numai confirmarea teoriei emise. În ce privește tratamentul practic al bîlbîietii, ei au recomandat pacienților să repete, cuvînt cu cuvînt și într-un ritm corespunzător, fraze pronunțate de altcineva, în așa fel încît să se concentreze asupra cuvintelor străine și să uite, să facă abstracție de propriile lor cuvinte.

Vor putea constitui, oare, aceste experiențe și recomandări, începuturile unui tratament valabil împotriva bîlbîietii? Timpul o va arăta, desigur.

Cofetăria „REPUBLICA”

ÎN FIECARE ZI

dogat sortiment de specialități de patiserle, bombonerle și înghețate.

Execută comenzi pentru acasă.

Calea Victoriei nr. 61-63
tel. 6.43.07

SÎNTEM GATA

pentru jocurile
de la

MOSCOVA

Jocurile sportive de la Moscova se situează în fruntea tuturor competițiilor sportive din acest an. De unde și amploarea organizatorică, cit și bogata listă de participanți anunțați. Să-i reamintim pe cîțiva. Vor fi prezenți campionii olimpici Bob Morow, Konolty, Vladimir Kut, Leon Rotman; vor fi prezente faimoasa echipă de baschet a Braziliei și nu mai puțin renumita reprezentativă de rugby a Franței. Nu vor lipsi nici ciclistul italian Baldini și nici sprinterul Mike Agostini din îndepărtatul Trinidad. Dar sportivii noștri ce fac? Sînt gata pentru startul marilor întreceri sportive de la Moscova?

Ne vor răspunde chiar ei! Bineînțeles, numai cîțiva...

CA LA VARȘOVIA...

Cum creștem că va fi competiția de fotbal? Destul de greu de spus. Sper că va fi: ca la Varșovia! Adică, după consumarea finalei de fotbal să se cînte imnul R.P.R. În fond, avem o echipă omogenă și cu mult spirit de luptă. Așa că îmi mențin speranța!

Alexandru COZMA
portarul echipei de fotbal

M-AM PREGĂTIT!

Specialitatea mea este înotul bras, unul din cele mai pretențioase stiluri. Aci orice amănunt este hotărîtor. Tracțiunea mai puțin eficientă a unui singur braț te poate face să pierzi multe zecimi de secundă. În bazinul complexului sportiv „V.I.Lenin” vor fi prezenți sportivi din Australia, R.D. Germană, Franța, Olanda, R.Cehoslovacă etc. M-am pregătit și am încredere în forțele mele. Vreau ca de la întrecerile din capitala Uniunii Sovietice să mă întorc cu un record sau poate chiar cu o victorie.

Felix HEITZ

ASTEPT CU NERĂBĂDARE PRIMUL MECI DE LA MOSCOVA

Echipa noastră feminină de volei a obținut în ultimul timp rezultate bune. Actualmente ne aflăm în plină perioadă de pregătire. Asupra cărui lucru ar mai trebui să insistăm? După părerea mea este necesar să ne îmbunătățim jocul liniei a doua. Punctele noastre tari? Serviciul și atacul. Dorința noastră cea mai actuală? Nici nu se mai poate discuta: victorie la Moscova!

Elena FLOREA

CEVA DESPRE DEZAVANTAJUL TITLULUI DE CAMPIOANĂ MONDIALĂ!

Echipa noastră este campioană mondială. Și — creștină vă rog — faptul acesta este uneori dezavantaj. În orice echipă ne întâlnim, aceasta își însușește eforturile și avem de suportat asalturi extraordinare. Dar ca portar al echipei române de handbal și în calitate de căpitân al ei, vă asigur că n-o să vă dezamăgim. În ultimul timp am învățat unele elemente tactice noi și eficiente, ne-am îmbunătățit tehnica execuțiilor și... așteptăm examenul de la Moscova.

Irina NAGY

portar al echipei feminine de handbal a R.P.R.

SPERAM UN LOC BUN!

La Moscova se vor întâlni cele mai bune echipe feminine de gimnastică din lume. Sovieticele, maghiarele, cehoslovacele, polonezele și celelalte participante ne vor face seriosă „sita neagră”. Dar noi ne-am pregătit cu multă atenție și sperăm să ne clasăm imediat după gimnastele Uniunii Sovietice.

Elena TEODORESCU
din lotul de gimnastică

Concertul tineretii

Titlul de mai sus nu ne aparține. El a fost dat de compozitorul sovietic Kabalevski concertului său pentru pian în re major, care, în acest sfârșit de an școlar, a fost prezentat în primă audiere de... (foto 1). Nu este nici o greșală: concertanta e chiar eleva pe care o vedeți sosind cu întârziere la propriul ei concert. Noroc însă că mai erau destui programați înainte. Rîndul Rodicăi Giroveanu a venit abia la sfârșitul primei părți a audierii absolvenților Școlii de muzică de 11 ani. Dar cum, vorba englezului, „ultimul nu este cel din urmă”, succesul a fost cu afit mai strălucitor: aplauze furtunoase, chemări de nenumărate ori la rampă, aprecieri călduroase ale specialiștilor. Ce-și poate dori mai mult un tînăr care abia acum începe spinoasa cale a gloriei artistice?

La început e destul de greu. Și ai impresia că ai uitat tot ce știi, că te vei face de rîs. Dar Popa Aurelian, proaspătul absolvent al clasei de clarinet, a găsit la timp un sfătuitor. „Așa e întotdeauna pînă vii în contact cu publicul. Pe urmă parcă nici n-ai mai vrea să pleci de pe scenă. Ascultă-mă pe mine, că fac muzică de 40 de ani!” — i se adresează cu blîndețe violonistul B. Berrfeld (foto 2).

În schimb, după ce ai ieșit de pe scenă, nu e rău de loc, firește, dacă ai fost „la înălțime”. Și judecînd după atitudinea profesoarei Maria Sava, se pare că pianista Miorella Bobescu nu a dezmințit așteptările (foto 3).

Antrac. Holul Ateneului s-a umplut de publicul care comentează cu însufletire audierii Școlii de muzică de 11 ani... Și pentru a te convinge o dată mai mult că în această seară arta aparține tinerilor, și-a făcut apariția și o plasatoare de programe cu o înfățișare destul de puțin obișnuită... (foto 4).

Rusescu Veronica încodește cu prudentă direcția în care se află... adversarul. Îl va învinge oare de data aceasta...? (foto 5). Frămîntarea e inutilă! Cînd dispui de tehnică, muzicalitate și școală, publicul nu mai este un adversar, ci un aliat!... Lucrul e confirmat după concert, și în colocviul amical cu colegii mai vîrstnici (foto 6).

Unsprezece absolvenți ai Școlii de muzică de 11 ani s-au perindat vreme de trei ore, pe scena Ateneului. Dar nu părea să fie o simplă „producție” a unor elevi harnici: programul concertului le puna în față lucrări muzicale grele, de maturitate, deservite de acompaniamentul desăvîrșit al orchestrei simfonice a Cinematografiei, sub conducerea lui Jean Bobescu. Cine s-a mai gîndit că are în față proaspeți absolvenți, ascultînd vocea plină, puternică și cu plăcute adîncimi, a Jeanei Pușcașu în aria „Violetei” sau urmărind tehnica ușoară, multitudinea de nuanțe și muzicalitatea pianistului Stelian Constantin? Arareori o ezitare, o tremurare a arcușului, o crispare a expresiei trădau pe debutant.

...A fost numai unul din nenumăratele „concerte ale tineretii” care a marcat cu emoție și bună dispoziție sfârșitul unui an de învățămînt muzical.

I. HRISTEA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

